

Reyestr raqami:

QR kod

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Elektr ko'targich (liftlar) lar montajchisi kasbiy standart "Lift bo'yicha texnik", "Liftlar bo'yicha mexanik" "Liftlar bo'yicha elektromexanik" "Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor" "Elektr ko'targichlar (liftlar) montajchisi" "Ko'tarilish mexanizmlari va liftlarga dispatcher xizmat ko'rsatish operatori" kasblari bo'yicha ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda, kasbiy malakalarni mustaqil baholashda, shuningdek, tashkilotlarda xodimlarni boshqarish sohasida keng ko'lamli vazifalarni hal qilishda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

agregat – mahsulotning qismlari alohida yig'ilganiga qaramasdan to'la o'zaro almashuvchanlikka ega va shu bilan birga o'z vazifasini mahsulotda yoki 9 mustaqil ravishda bajarish imkoniyatiga ega bo'lgan yig'ma birlik;

bilim – kasbiy faoliyat doirasida mehnat vazifalarni bajarish uchun zarur bo'lgan egallangan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standart – kasbiy faoliyatning muayyan sohasida zarur bilim, mahorat, ko'nikma, ish staji, malaka darajasi, mehnatning mazmuni, sifati va shart-sharoitlari, ishga munosabat va xulq-atvorga qo'yilgan minimal talablarni belgilaydigan hujjat;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning kasbiy faoliyat sohalari va turlari bo'yicha tizimlashtirilgan ro'yxati;

kasbiy faoliyat sohasi – ilmiy, ijtimoiy, iqtisodiy sohalarda, ishlab chiqarishda namoyon bo‘ladigan kasbiy faoliyat obyektlarining majmuasi;

kasbiy faoliyat turi – xususiyati, natijalari va mehnat sharoitlari bir-biriga yaqin bo‘lgan mehnat vazifalarining majmuasi. Kasbiy faoliyat turi kasbiy standartlarni ishlab chiqishda qo‘llanilib, aniq mehnat vazifalari hamda malaka talablarini tavsiflash uchun asos bo‘lib xizmat qiladi;

kompetensiya – bilim, ko‘nikma, malaka va shaxsiy sifatlar majmui;

ko‘nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

malaka – tegishli hujjat bilan tasdiqlanuvchi bilim, ko‘nikma va kompetensiyalar majmuasi bo‘lib, shaxsning muayyan kasbiy faoliyat turini bajarishga tayyorligini aks ettiradi;

malaka darajasi – xodim yoki ishga (kasbga) talabgorning tayyorgarligi va ko‘nikmalari darajasi bo‘yicha mehnat funksiyalarining murakkabligi, ularni mustaqil bajarish va natijalarga mas‘uliyati parametrlari bo‘yicha belgilanadigan toifalangan talablar majmuasi;

mehnat funksiyasi – mehnat natijasiga erishishga qaratilgan o‘zaro bog‘liq mehnat harakatlari majmuasi;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o‘zaro ta‘sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

mehnat faoliyati turi – kasbiy faoliyat sohasining ajralmas qismi bo‘lib, muayyan mehnat vazifalari hamda ularni amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan kompetensiyalarning yaxlit majmuasini ifoda etadi;

rasmiy ta‘lim – davlat tomonidan tan olingan davlat va nodavlat ta‘lim tashkilotlari ishtirokidagi institutsionallashtirilgan, aniq maqsadga yo‘naltirilgan va rejali ta‘lim;

mashina – bu bir turdagi energiyani boshqa tur energiyaga aylantirish yoki biror ish bajarish uchun maqsadli harakatni amalga oshiruvchi mexanizm yoki mexanizmlar majmuasidir;

mahsulot – bu korxonada tayyorlanadigan ishlab chiqarish buyumlari yoki buyumlar to‘plamidir;

detal – bu yig‘ish operatsiyalari ishtirokisiz bir jinsli materialdan tayyorlangan mahsulotdir (masalan, po‘latdan tayyorlangan val, quyib olingan korpus va boshqalar);

yig‘ma birlik (uzel) – bu alohida yig‘ilib va keyinchalik yig‘ish jarayonida yaxlit holda ishtirok etuvchi mahsulotning tarkibiy qismidir;

yig'ma komplekt — bu mahsulotni yoki uning tarkibiy qismini yig'ish uchun ish joyiga uzatib beriladigan mahsulotning tarkibiy qismlari guruhi;

konstruktorlik yig'ma birlik – mustaqil yig'ish sharoiti unchalik ahamiyatga ega bo'lmagan, faqat funksional ish vazifasini bajarish holatiga asoslanib loyihalangan yig'ma birlik.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 30-maydagi "Elektrotexnika sanoatini yanada rivojlantirish uchun qulay shart-sharoitlar yaratish va tarmoqning investitsiyaviy hamda eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PQ-4348-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-iyundagi "Mis va noyob metallar xom ashyosini qayta ishlashning texnologik zanjirlarini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-295-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 10-yanvardagi PQ- "Elektrotexnika sanoatining ishlab chiqarish va eksport salohiyatini yanada oshirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" gi 15-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentyabr "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 22-yanvardagi PQ- "Elektrotexnika sanoatini rivojlantirishni yangi bosqichga olib chiqishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 20-son Qarori;

Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgust 275-son "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori (IFUT-2.1);

Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 16-oktabrdagi ""O'zeltexsanoat" uyushmasining Elektrotexnika sanoatini rivojlantirish jamg'armasi mablag'larini shakllantirish va ulardan foydalanish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 877-son Qarori;

Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 19-avgustdagi "Ohangaron Tech Industrial" texnoparkini boshqarish direksiyasi" davlat unitar korxonasi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 459-son Qarori;

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

MMR – Milliy malaka ramkasi;

MMK – Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori;

TMR – Tarmoq malaka ramkasi.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi	Elektr ko'targich (liftlar) lar montajchisi	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi	Elektr ko'targichlar (liftlar)ni loyihalashtirish, montaj qilish, sinovdan o'tkazish va ekspluatatsiya qilish uchun tayyor holatga keltirish. Uskunalarining xavfsiz, samarali va ishonchli ishlashini ta'minlash	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf	C seksiyasi Ishlab chiqaradigan sanoat 33 Mashina va uskunalarini ta'mirlash, texnik xizmat ko'rsatish va o'rnatish; 33.1 Tayyor metall buyumlar, mashina va uskunalarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish; 33.11 Tayyor metall buyumlar, mashina va uskunalarini ta'mirlash; 33.11.0 Tayyor metall buyumlar, mashina va uskunalarini ta'mirlash; 33.17.9 Boshqa toifalarga kiritilmagan boshqa transport jihozlarini ta'mirlash va ularga texnik xizmat ko'rsatish; 33.20.0 Sanoat texnikasi va uskunalarini o'rnatish (montaj) .	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni	Elektr ko'targich (liftlar) montajchisi kasbiy standarti ushbu mutaxassisning lift uskunalarini xavfsiz va sifatli o'rnatish, elektr va mexanik tizimlarni montaj qilish, ularni sinovdan o'tkazish hamda ishga tushirish jarayonlarini samarali amalga oshirish uchun zarur bo'lgan amaliy malaka, texnik bilim va ish tajribasini belgilovchi aniq talablar, me'yorlar va qoidalarni o'z ichiga oladi	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		43220010 - Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori	2
		74122004 - Liftlar bo'yicha elektromexanik	3
		74122005 - Liftlar bo'yicha mexanik	3
		74122006 - Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor	3
		74122001 - Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi	3
		31139003 -Lift bo'yicha texnik	5

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1	43220010 Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori	A1.2	Ish o'rnini tashkil qilish	A1.01.2	Dispetcherlik uskunalarining ishlash holatini nazorat qilish
				A1.02.2	Ish o'rnida xavfsiz va qulay mehnat sharoitini ta'minlash
				A1.03.2	Xizmat davomida zarur hujjat va vositalarni tayyor holda saqlash
		A2.2	Materiallarni qabul qilish va ishlatish	A2.01.2	Dispetcherlikda foydalaniladigan sarflash materiallarini qabul qilish va hisobini yuritish
				A2.02.2	Qabul qilingan materiallarni belgilangan tartibda joylashtirish va saqlash
				A2.03.2	Mavjud materiallarni tejamkor va maqsadli ishlatishni ta'minlash
		A3.2	Lift nosozliklarini aniqlash va dispetcher ishlari sifatini nazorat qilish	A3.01.2	Lift qurilmalari faoliyatini doimiy monitoring qilish va nosozliklarni aniqlash
				A3.02.2	Aniqlangan muammolarni tegishli jurnallarga qayd etish va texnik xizmatga xabar berish
				A3.03.2	Dispetcherlik xizmatining ish sifati ustidan nazorat o'rnatish
2	74122005 Liftlar bo'yicha mexanik	B1.3	Lift uskunalarini tekshirish va favqulodda xizmat ko'rsatish	B1.01.3	Liftlarni davriy tekshirish va ko'rikdan o'tkazish
				B1.02.3	Liftning bo'linmalari va agregatlarini tozalash va moylash
				B1.03.3	Favqulodda lift uskunalarining nosozliklarini aniqlash va ta'mirlash
		B2.3	Liftlarni montaj ishlarini qabul qilishni tashkil etish	B2.01.3	Lift jihozlariga xizmat ko'rsatish va vizual ko'rikdan o'tkazish
				B2.02.3	Liftning barcha ish rejimlarida to'g'ri ishlashini tekshirish
				B2.03.3	Liftlarni belgilangan vakolat doirasida tekshirish
		B3.3	Lift uskunalarini tekshirish, ta'mirlash va ishlatish	B3.01.3	Lift uskunalarini ko'rik-tekshiruvdan o'tkazish
				B3.02.3	Liftlarning mexanik uskunalarini ta'mirlash
				B3.03.3	Liftning elektron jihozlarining ishlashini nazorat qilish
3	74122004 Liftlar bo'yicha elektromexanik	D1.3	Lift uskunalari va elektr jihozlarini montaj qilish, ularni	D1.01.3	Liftning mexanik va elektr tarkibiy qismlarini loyihaga muvofiq montaj qilish va o'rnatish
				D1.02.3	Elektr jihozlarini ulash, boshqaruv panellarini ishga tushirish va ularning to'g'ri ishlashini ta'minlash uchun sinov ishlarini o'tkazish

4	74122006 Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor		ishga tushirish va sinovdan o'tkazish	D1.03.3	Sinov jarayonida aniqlangan nosozliklarni bartaraf etish va liftning ishlashini texnik talablarga moslashtirish
		D2.3	Liftlarning elektr va mexanik tizimlarini texnik xizmat ko'rsatish va profilaktik ta'mirlash	D2.01.3	Elektr tizimlari va mexanizmlarni muntazam tekshirish, nosozliklarini aniqlash va bartaraf etish uchun profilaktik ishlar amalga oshirish
				D2.02.3	Lift mexanizmlari va elektr jihozlariga yog'lash, tozalash va sozlash ishlarini belgilangan reglamentga muvofiq bajarish
				D2.03.3	Texnik xizmat vaqtida aniqlangan kamchiliklar va ta'mirga muhtoj jihozlar haqida tegishli hujjatlarni to'ldirish va xizmat guruhlariga xabar berish
		D3.3	Liftlarda yuzaga kelgan nosozliklarni aniqlash, tezkor ta'mirlash va ishlab chiqaruvchi talablari asosida qayta sozlash	D3.01.3	Lift tizimlaridagi elektr va mexanik nosozliklarni diagnostika vositalari yordamida aniqlash
				D3.02.3	Aniqlangan muammolarni ishlab chiqaruvchi texnik reglamentlari asosida qisman yoki to'liq ta'mirlash
				D3.03.3	Ta'mirlangan jihozlarni qayta sozlash, ishga tushirish va normal ishlashini sinovdan o'tkazish
		E1.3	Liftning elektr tarkibiy qismlarini montaj qilish va ulanish ishlarini amalga oshirish	E1.01.3	Elektr kabellari va ulanishlarni montaj qilish, ularni texnik standartlarga muvofiq o'rnatish
				E1.02.3	Boshqaruv panellari va boshqa elektr uskunalarni to'g'ri joylashtirish va o'rnatish
				E1.03.3	Elektr ulanishlari sifatini tekshirish va izolyatsiya holatini nazorat qilish
		E2.3	Elektr uskunalarini profilaktik tekshirish, xizmat ko'rsatish va ta'mirlash ishlarini bajarish	E2.01.3	Lift elektr jihozlarining holatini vizual va texnik usullar bilan tekshirish
				E2.02.5	Elektr uskunalarini tozalash, yog'lash va ehtiyot qismlarni almashtirish
				E2.03.3	Profilaktik ta'mir ishlarini reja asosida amalga oshirish va xronologiyasini yuritish
		E3.3	Liftning elektr tizimidagi nosozliklarni aniqlash, ularni bartaraf etish va ish holatida sinovdan o'tkazish	E3.01.3	Elektr sxemalari bo'yicha nosozliklarni diagnostika qilish va aniqlash.
				E3.02.3	Tezkor ta'mir ishlarini bajarish va texnik hujjatlarga muvofiq sog'lom holatga keltirish

				E3.03.3	Liftni sinovdan o'tkazish, ishlashini monitoring qilish va baholash
5	74122001 Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi	F1.3	Lift qurilmalarini texnik xujjatlarga muvofiq yig'ish va montaj qilish	F1.01.3	Lift qismlarini montaj qilish va ularni o'z o'rniga to'g'ri o'rnatilishini ta'minlash
				F1.02.3	Mexanik tizimlarning har bir bo'limi to'g'ri faoliyat ko'rsatishini nazorat qilish
				F1.03.3	Montaj jarayonida xavfsizlik qoidalariga rioya qilish va ish o'rnini tozalash
		F2.3	Elektr ulanishlarini bajarish va boshqaruv uskunalarini o'rnatish	F2.01.3	Lift elektr tizimining kabellarini ulash va izolyatsiya qilish
				F2.02.3	Boshqaruv paneli va boshqa elektr qurilmalarini montaj qilish va tekshirish
				F2.03.3	Elektr sxemalariga muvofiq ishlarni bajarish va signalizatsiya tizimlarini ulash
		F3.3	Mexanik va elektr tizimlarini sinovdan o'tkazish va ishga tushirish.	F3.01.3	Lift tizimlarini ish holatida sinovdan o'tkazish va nomuntazamliklarni aniqlash
				F3.02.3	Nosozliklarni bartaraf etish uchun zarur texnik choralarni ko'rish
				F3.03.3	Liftning barcha funksiyalari mukammal ishlashiga ishonch hosil qilish
6	31139003 Lift bo'yicha texnik	G1.5	Lift uskunolari va tizimlarining texnik holatini kuzatish, profilaktik tekshiruvlarni amalga oshirish	G1.01.5	Liftning mexanik va elektr qismlarini vizual va amaliy usullar bilan tekshirish
				G1.02.5	Belgilangan texnik xizmat reglamenti asosida profilaktik ko'riklarni o'tkazish
				G1.03.5	Qurilmalarning ish parametrlarini aniqlash va ularning normalarga mosligini baholash
		G2.5	Aniqlangan nosozliklar yoki yetishmovchiliklarni texnik hujjatlar asosida bartaraf etish va sozlash	G2.01.5	Elektr va mexanik tizimlarda aniqlangan muammolarni to'g'ri baholash va sabablarini aniqlash
				G2.02.5	Ishlab chiqaruvchi va ekspluatatsiya hujjatlari asosida ta'mirlash ishlarini amalga oshirish
				G2.03.5	Nosoz bo'lgan qismlarni almashtirish, yog'lash, tozalash va qayta sozlashni bajarish
		G3.5	Sinovdan o'tkazish ishlarini olib borish va liftning barcha ish	G3.01.5	Ta'mirlangan yoki xizmat ko'rsatilgan liftni barcha rejimlarda sinovdan o'tkazish
				G3.02.5	Qurilmaning xavfsizlik tizimlari va avtomatika ishlashini tekshirish

			rejimlarida to'g'ri ishlashini ta'minlash	G3.03.5	Sinov natijalarini xizmat jurnaliga qayd etish va kerakli hisobotlarni tayyorlash
--	--	--	--	---------	--

LOYIHA

IV. Kasblar xaritasi va mehnat vazifalari tavsifi

Kasbning nomi	Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori xizmatchi
Mashg'ulot nomining kodi	43221
TMR bo'yicha malaka darajasi	2
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Malakani baholash tavsiya etiladi
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar	Talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim. Ishga munosabat va xulq-atvor: - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlariga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevis, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish. - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar	umumiy o'rta ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi	ish joyida qisqa muddatli o'qitish (instruktaj) yoki qisqa muddatli kurslar yoki amaliy tajriba

Kasbiy standartlar reestrida mavjudligi		Yo'q	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari		-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi		TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
		3	Liftlar bo'yicha mexanik
		3	Liftlar bo'yicha elektromexanik
		3	Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
Mehnat funksiyalarining tavsifi			
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari		
	O'qitish natijalari		
A1.2- Ish o'rnini tashkil qilish	A1.01.2- Dispetcherlik uskunalarining ishlash holatini nazorat qilish	Mehnat harakatlari:	
		1. Dispetcherlik uskunalarining kundalik ishga yaroqlilik holatini tekshirish	
		2. Real vaqt rejimida liftlar harakatini nazorat qilish va axborotlarni qayd etib borish	
		3. Avtomatik signal va ogohlantirish tizimlarining ishlashini nazorat qilish	
		4. Nosozliklar aniqlanganda zudlik bilan texnik xizmat ko'rsatish bo'linmasiga xabar berish	
		Ko'nikmalar:	
		Axborot-monitoring dasturlari bilan ishlash	
		Signallar va nosozlik kodlarini aniqlash va talqin qilish	
		Aloqa vositalari orqali aniq va tezkor axborot yetkazish	
		Texnik muammolarni dastlabki baholash va tavsiya berish qobiliyati	
		Bilimlar:	
		Dispetcherlik tizimlarining ishlash prinsiplari va tarkibiy qismlari	
		Liftlar harakati va xavfsizlik tizimlariga oid normativ hujjatlar.	
		Tashkiliy va favqulodda vaziyatlarda aloqa tartibi va protokollari	
		Axborotni elektron bazalarga kiritish va dasturiy interfeyslar bilan ishlash asoslari	
	A1.02.2- Ish o'rnida xavfsiz va qulay mehnat sharoitini ta'minlash	Mehnat harakatlari:	
		1. Ish o'rnini mehnat xavfsizligi talablariga muvofiq tashkil etish	
		2. Shaxsiy himoya vositalaridan to'g'ri foydalanish va ularni muntazam tekshirib borish	
		3. Favqulodda vaziyatlarda harakat qilish tartibiga amal qilish va boshqalarga ko'maklashish	
		4. Ish joyini toza, tartibli va xavfsiz holatda saqlash	
		Ko'nikmalar:	

		Ish joyida xavfsizlik bo'yicha vizual tekshiruv o'tkazish va muammolarni aniqlash Shaxsiy va umumiy himoya vositalarini to'g'ri tanlash va ulardan foydalanish Favqulodda holatlarda to'g'ri harakat qilish va tezkor aloqa o'rnatish Ish joyida sanitariya-gigiyena va ergonomik qoidalarga amal qilish Bilimlar: Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi bo'yicha asosiy qonunchilik va normativlar Ish joyida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf-xatar turlari va ularning oldini olish usullari Shaxsiy himoya vositalarining turlari va ularning qo'llanilishi Yong'in xavfsizligi va evakuatsiya qoidalari
	A1.03.2- Xizmat davomida zarur hujjat va vositalarni tayyor holda saqlash	Mehnat harakatlari: 1. Ish faoliyatiga oid hujjatlarni muntazam ravishda yangilab, tizimli saqlash 2. Zarur asbob-uskunalar va vositalarni ishlashga tayyor holatda ushlab turish 3. Hujjatlar va vositalarning holatini doimiy nazorat qilish 4. Ish jarayonida foydalaniladigan vositalarni belgilangan tartibda joylashtirish va ro'yxatga olish Ko'nikmalar: Ish hujjatlarini aniqlik bilan yuritish va arxivlash ko'nikmasi Zarur asbob-uskunalarini tayyorlash, sozlash va saqlash Texnik vositalarning ishlash holatini vizual va funksional tekshirish Tashkiliy va ishbilarmon yozuvlarni yuritishda aniqlik va tartiblilikni ta'minlash Bilimlar: Ish jarayonida talab qilinadigan texnik hujjatlar mazmuni Vosita va asbob-uskunalarining saqlash shartlari va texnik xizmat ko'rsatish qoidalari Hujjatlar aylanishi, rasmiylashtirish va arxivlashtirish tartibi Raqamli va qog'oz shaklidagi hujjatlar bilan ishlash talablari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ish o'rnini mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik talablariga muvofiq tarzda to'g'ri tashkil etish va ish joyida tartib-intizomni saqlash uchun shaxsiy javobgarlikni his etish 2. Foydalaniladigan uskuna, vosita, himoya moslamalari va hujjatlarning ishga tayyor holatda saqlanishi uchun mas'ul bo'lish 3. Xavfsiz va qulay mehnat sharoitini yaratishda mustaqil qarorlar qabul qilish, shuningdek, favqulodda holatlarda tezkor harakat qilish 4. Ish joyini har doim saf holatda saqlash, chiqindilarni to'g'ri utilizatsiya qilish va atrof-muhitga nisbatan e'tiborli bo'lish

		5. Rahbar ko'rsatmalarisiz, kundalik faoliyatni tashkil qilish va ishga tayyorgarlikni mustaqil bajarish, shuningdek, zarur hollarda tashabbus ko'rsatish
A2.2- Materiallarni qabul qilish va ishlatish	A2.01.2- Dispetcherlikda foydalaniladigan sarflash materiallarini qabul qilish va hisobini yuritish	Mehnat harakatlari:
		1. Sarflash materiallarini texnik hujjatlar asosida qabul qilib olish
		2. Olingan materiallarni miqdor va sifat bo'yicha tekshirish
		3. Materiallar harakatini qayd etish va hisobini yuritish
		4. Zaxira darajasini nazorat qilish va o'z vaqtida buyurtma berish
		Ko'nikmalar:
		Sarflash materiallarini to'g'ri aniqlash va belgilash
		Qabul qilish vaqtida materiallarni hujjatlar bilan solishtirish va rasmiylashtirish
		Materiallar hisobini yuritish
		Tahliliy tafakkur asosida sarflash darajasi va ehtiyojni aniqlay olish
		Bilimlar:
		Sarflash materiallarining turlari, xususiyatlari va ularni saqlash shartlari
		Ombor hisoboti, qabul qilish-berish hujjatlari bilan ishlash qoidalari
		Materiallar harakatini hisobga olish va monitoring qilish tartibi
		Inventarizatsiya va hisobot berish tartiblari
	A2.02.2- Qabul qilingan materiallarni belgilangan tartibda joylashtirish va saqlash	Mehnat harakatlari:
		1. Qabul qilingan sarflash materiallarini turiga qarab ajratish va belgilash
		2. Saqlash joylarida materiallarni tartibli va xavfsiz holatda joylashtirish
		3. Har bir materialga identifikatsiya belgilarini biriktirish
		4. Ombor yoki saqlash hududida tozalik va tartibni doimiy nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		Materiallarni to'g'ri tanlab, ularni belgilangan joylarga joylashtirish
		Saqlashda foydalaniladigan belgilar va hujjatlarni to'g'ri qo'llash
		Saqlash vaqtida materiallarning holatini kuzatish va zarar yetkazmasdan harakatlantirish
		Ombor hududida samarali harakat qilish va joylashuvni optimallashtirish
		Bilimlar:
		Materiallarni saqlashning sanitariya-gigiyena va xavfsizlik talablariga oid bilimlar
		Materiallar nomenklaturasi va tasnifi
		Ombor logistikasi va joylashtirish texnologiyalari
		Eskirish, yaroqsiz holga kelish va yong'inga qarshi xavfsizlik qoidalari

	A2.03.2- Mavjud materiallarni tejamkor va maqsadli ishlatishni ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Har bir topshiriq uchun kerakli materiallar miqdorini aniqlash va rejalashtirish
		2. Materiallarni me'yorda va isrofsiz ishlatishga e'tibor qaratish
		3. Qoldiq materiallarni hisobga olib, qayta foydalanish imkoniyatlarini ko'rib chiqish
		4. Materiallar sarfi bo'yicha statistik hisobot yoki nazorat kartalarini yuritish
		Ko'nikmalar:
		Materiallarni me'yorga muvofiq taqsimlash va ularni isrof qilmaslik
		Qoldiq materiallarni tartibli saqlash va ularni qayta ishlatish
		Sarf darajasini nazorat qilish va optimal miqdorda material olish
		Hisob-kitoblar orqali materiallardan foydalanish samaradorligini baholash
		Bilimlar:
		Materiallarning xususiyatlari, ishlatilish maqsadi va sarf normativlari
		Tejamkorlik tamoyillari va samarali resurslardan foydalanish usullari
		Qayta ishlashga yaroqli materiallar haqida umumiy ma'lumotlar
		Ombor hisoboti va inventarizatsiya prinsiplari
Mas'uliyat va mustaqillik:		1.Dispatcherlikda foydalaniladigan sarflash materiallarini to'g'ri va o'z vaqtida qabul qilish, hujjatlarini to'g'ri rasmiylashtirish uchun javobgarlikni o'z zimmasiga olish
		2.Materiallarni belgilangan tartibda joylashtirish, ularni me'yorlarga muvofiq saqlash va himoyalangan muhitda saqlanishini ta'minlash
		3.Ombor yoki dispatcherlik hududida materiallar harakatini yuritishda aniqlik, halollik va hisobdorlikni ta'minlash, ortiqcha yoki yo'qolgan materiallar uchun mas'ul bo'lish
		4.Materiallardan foydalanishda tejamkorlik, maqsadlilik va samaradorlik tamoyillariga qat'iy rioya qilish, isrofgarchilikning oldini olish
		5.O'z vazifalarini rahbarning doimiy aralashuvisiz, mustaqil ravishda tashkil etish va bajarish, muammolarni hal qilishda tashabbus ko'rsatish
A3.2- Lift nosozliklarini aniqlash va dispatcher ishlari sifatini nazorat qilish	A3.01.2- Lift qurilmalari faoliyatini doimiy monitoring qilish va	Mehnat harakatlari:
		1. Liftlarning ish faoliyatini real vaqt rejimida dispatcher tizimi orqali kuzatish
		2. Qurilmalarning texnik holati bo'yicha avtomatik yoki qo'lda signal va ogohlantirishlarni tekshirish
		3. Nosozlik belgilari aniqlanganda tegishli texnik xizmat ko'rsatuvchi shaxslarni xabardor qilish

	nosoqliklarni aniqlash	4. Nosoqliklar to'g'risida yozuvlarni tizimda qayd etish va zarur choralarni ko'rish Ko'nikmalar: Monitoring dasturlaridan foydalanish va axborotni to'g'ri talqin qilish Texnik parametrlar asosida nosozlik alomatlarini aniqlash va aniqlik kiritish Avariya yoki nosozlik haqida tezkor axborot berish va zarur choralarni boshlash Signal tizimlarini tekshirish va kerakli hujjatlashtirishni amalga oshirish Bilimlar: Liftlar ishlash prinsiplari va asosiy komponentlari Monitoring va avtomatik diagnostika uskunolari ishlash tartibi Lift xavfsizligi me'yorlari va favqulodda holatlardagi harakatlar tartibi Texnik xizmat ko'rsatish tartibi va nosozlik turlari
	A3.02.2- Aniqlangan muammolarni tegishli jurnallarga qayd etish va texnik xizmatga xabar berish	Mehnat harakatlari: 1. Aniqlangan nosozlik yoki muammolarni texnik jurnal va elektron tizimga belgilangan shaklda yozib borish 2. Har bir holat uchun aniqlik kiritilgan tavsif, vaqt va joy ko'rsatkichlarini kiritish 3. Tizimda muammo qayd etilgach, tegishli texnik xizmat xodimlarini xabardor qilish 4. Texnik xizmat vakillarining muammoni ko'rib chiqqanliklari va amalga oshirilgan ishlar haqidagi qaydlarini to'ldirishga ko'maklashish Ko'nikmalar: Standartlashtirilgan texnik jurnal va elektron tizimlarda yozuvlar kiritish Nosoqlik haqida aniqlik kiritilgan texnik tavsiflar tuzish va tushunarli ifodalash Texnik xizmatga og'zaki yoki yozma tarzda xabarnoma yuborish Qo'llanilayotgan muammolarni ustuvorlikka qarab tasniflash va muhim holatlarda tezkor axborot berish Bilimlar: Lift tizimlaridagi keng tarqalgan nosozlik turlari va ularning belgilarini farqlash Texnik jurnal va elektron xabarnoma tizimlarining yuritish qoidalari Avtomatik signalizatsiya va aniqlangan muammolarni hujjatlashtirish talablari Texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha muomala etikasi va xabardor qilish tartibi
	A3.03.2- Dispetcherlik xizmatining ish	Mehnat harakatlari: 1. Dispetcherlik xizmatining kundalik faoliyatini monitoring qilish

	sifati ustidan nazorat oʻrnatish	2. Vazifalarning oʻz vaqtida, aniqlik bilan bajarilishini tekshirish
		3. Ish jarayonida yuzaga kelgan kamchilik yoki uzilishlarni aniqlash va hujjatlashtirish
		4. Sifat nazorati natijalari asosida takliflar ishlab chiqish va rahbariyatga taqdim etish
		Koʻnikmalar:
		Ish jarayonini tahlil qilish, uzilish yoki xatoliklarni aniqlash va ularni hujjatlashtirish
		Sifat koʻrsatkichlari asosida baholash olib borish va hisobot tayyorlash
		Jamoaviy muhokama va tavsiya berish koʻnikmalariga ega boʻlish
		Ichki nazorat tizimlari va tahlil usullaridan foydalana olish
		Bilimlar:
		Dispetcherlik xizmatining texnologik jarayonlari va ish yuritish tartibi
		Ish sifati va samaradorligini baholash mezonlari
		Ichki audit va xizmat nazorati tamoyillari
		Mehnat intizomi, hujjat aylanishi va xizmat standartlari boʻyicha normativ hujjatlar
	Masʼuliyat va mustaqillik:	1. Lift qurilmalari faoliyatini doimiy kuzatish va aniqlangan nosozliklarni zudlik bilan aniqlash hamda belgilangan tartibda tegishli xizmatlarga xabar berish uchun shaxsiy javobgarlikni oʻz zimmasiga olish
		2. Dispetcherlik xizmatining ish sifati ustidan doimiy nazorat oʻrnatish va sifat buzilishlarini mustaqil ravishda aniqlab, tegishli chora koʻrish
		3. Oʻz ishini ichki meʼyorlar va xavfsizlik talablariga qatʼiy rioya qilgan holda, rahbarning doimiy nazoratisiz mustaqil amalga oshirish
		4. Favqulodda vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish va ularning oqibatlarini yumshatish boʻyicha masʼuliyatli harakatlar qilish qobiliyati
		5. Tizimdagi kamchiliklar yuzasidan takliflar berish, xizmat sifatini oshirishga qaratilgan tashabbuslarni ilgari surish va bu borada tashabbuskorlik bilan mustaqil fikr bildirish
Texnik va/yoki texnologik talab		1. Aloqa vositalari: Avtomatik va qoʻl orqali boshqariladigan telefon apparatlari, Radiouzatkich va radiopriyomlar Ichki va tashqi aloqa tizimlari (IP-telefonlar, interkom) 2. Dispetcherlik panellari va boshqaruv tizimlari: Lift holatini nazorat qiluvchi monitorlar va displeylar Signal qabul qilish va uzatish qurilmalari Avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari (SCADA, PLC tizimlari bilan integratsiya qilingan modullar) 3. Kompyuter texnikasi va dasturiy taʼminot: Stasionar yoki portativ kompyuterlar, Dispetcherlikka mos dasturiy platformalar (masalan, lift monitoringi uchun maxsus SCADA

	yoki dispetcherlik tizimlari), Jurnal va elektron protokollarni yuritish uchun ofis dasturlari (MS Excel, CRM tizimlari) 4.Zahira quvvat manbalari: UPS qurilmalari (uzluksiz quvvat manbai), Avtonom zaryadlovchilar
--	--

LOYIHA

Kasbning nomi	74122005 -Liftlar bo'yicha mexanik
Mashg'ulot nomining kodi	74122
TMR bo'yicha malaka darajasi	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar	Malakani baholash tavsiya etiladi
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim. Ishga munosabat va xulq-atvor: - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevis, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Boshlang'ich professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi	Norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi	Yo'q

Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:		3-5 razryad xizmatchi Liftlar bo'yicha mexanik	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi		TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
		2	Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori
		3	Liftlar bo'yicha elektromexanik
		3	Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
		3	Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi
		5	Lift bo'yicha texnik
Mehnat funksiyalarining tasnifi			
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari		
	O'qitish natijalari		
B1.3- Lift uskunalarini tekshirish va favqulodda xizmat ko'rsatish	B1.01.3- Liftlarni davriy tekshirish va ko'rikdan o'tkazish	Mehnat harakatlari:	
		1. Liftning mexanik va elektr qismlarini ko'zdan kechirish, ishlash holatini tekshirish	
		2. Lift shaxtasini, trosalar, tormozlar va boshqa harakat tizimlarini texnik ko'rikdan o'tkazish	
		3. Himoya tizimlari holatini tekshirish va sinovdan o'tkazish	
		4. Aniqlangan nosozliklar va nuqsonlar haqida akt tuzish va ta'mirlash ishlarini rejalashtirish	
		Ko'nikmalar:	
		Texnik hujjatlar va ekspluatatsiya qoidalari asosida ko'rik ishlarini olib borish	
		Elektr va mexanik uskunalarini tashxislash va tekshirish uchun zarur asbob-uskunalaridan foydalanish	
		Liftlarning turli modellari va tuzilishlarini farqlash va to'g'ri yondashish	
		Ko'rik natijalarini rasmiylashtirish va xulosa berish bo'yicha xujjatlarni to'ldirish	
		Bilimlar:	
		Lift qurilmalarining tuzilishi, ishlash prinsiplari va texnik tavsiflari	
		Davriy texnik ko'rik va profilkatik tekshiruvlarni o'tkazish tartib-qoidalari	
		Mehnat muhofazasi, sanoat xavfsizligi va elektr xavfsizligi qoidalari	
		Kasbga doir normativ hujjatlar	
	B1.02.3- Liftning bo'linmalari va agregatlarini tozalash va moylash.	Mehnat harakatlari:	
		1. Lift mexanizmlarining tashqi va ichki qismlarini iflosliklardan tozalash	
		2. Harakatdagi mexanik uzellarni moylash	
		3. Moylash sxemasiga muvofiq moylash nuqtalarini tekshirish va texnik moylash materiallarini to'ldirish	
		4. Tozalash va moylash ishlaridan so'ng jihozlarning ishlash holatini sinovdan o'tkazish	
		Ko'nikmalar:	

		Tozalash va moylash vositalari bilan to'g'ri va xavfsiz ishlash
		Mexanik qismlarni ajratish va qayta yig'ishda ehtiyot choralarini ko'rish
		Moylash sxemalarini o'qish va ularga rioya qilish
		Operator yoki muhandisga tozalash va moylash holati bo'yicha axborot berish
		Bilimlar:
		Lift mexanizmlari va agregatlarining tuzilishi va ishlash prinsiplari
		Moylash turlari, moylash materiallari
		Lift uskunalariga doir tozalash va moylash intervallari, reglamentlari
		Texnika xavfsizligi va yong'in xavfsizligi qoidalari
	B1.03.3- Favqulodda lift uskunalarining nosozliklarini aniqlash va ta'mirlash	Mehnat harakatlari:
		1. Lift uskunalarida yuz bergan texnik nosozliklarni shoshilinch ravishda aniqlash va nosoz uzellarni izolyatsiya qilish
		2. Elektr, mexanik yoki avtomatika tizimlaridagi buzilishlarni tashxislash va defektlash
		3. Zararlangan qismlarni ta'mirlash yoki almashtirish ishlarini bajarish
		4. Ta'mirdan so'ng lift ishlashini tekshirish va xavfsizlik talablariga muvofiq holatga keltirish
		Ko'nikmalar:
		Favqulodda vaziyatlarda tezkor harakat qilish va texnik tashxis qo'yish
		Elektr o'lchov uskunalar bilan ishlash
		Elektr sxemalar, boshqaruv bloklari va rele sistemalarini o'qish va tahlil qilish
		Himoya vositalaridan xavfsiz foydalanish va ta'mir jarayonida mehnat muhofazasi talablariga rioya qilish
		Bilimlar:
		Lift uskunalarida uchrashi mumkin bo'lgan asosiy avariya holatlari va ularning sabablari
		Elektr muhandisligi va avtomatika tizimlari bo'yicha bazaviy bilimlar
		Ta'mirlashda qo'llaniladigan asbob-uskunalar va ehtiyot qismlarining turlari va ishlatilishi
		Favqulodda holatlarda xavfsizlik qoidalari, evakuatsiya va xavfsiz ish algoritmlari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Lift uskunalarida yuzaga kelgan favqulodda nosozliklarni tezkor aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha qaror qabul qilish
		2. Texnik tekshiruv va tashxis asosida xavfli holatlarni baholash va xavfsizlikni ta'minlash choralarini ko'rish
		3. Mehnat muhofazasi, elektr xavfsizligi va sohaga oid boshqa qonunchilik hujjatlari asosida ish jarayonini mustaqil tashkil etish
		4. Olib borilgan tekshiruv va ta'mirlash ishlari bo'yicha hisobot va texnik xujjatlarni mustaqil ravishda rasmiylashtirish
	B2.01.3-	Mehnat harakatlari:

B2.3- Liftlarni montaj ishlarini qabul qilishni tashkil etish	Lift jihozlariga xizmat ko'rsatish va vizual ko'rikdan o'tkazish	1. Lift uskunalarining tashqi holatini ko'zdan kechirish, konstruksiya uzellari va bo'g'inlarini vizual ravishda baholash
		2. Yupqalash, eskirish, maydalanish va boshqa shikastlanish belgilariga ega bo'lgan qismlarni aniqlash
		3. Trosalar, tormoz tizimi, harakatlashish mexanizmlari va boshqaruv bloklarining texnik holatini tekshirish
		4. Vizual ko'rik natijalari asosida profilaktik ta'mirlash yoki qism almashtirish bo'yicha qaror qabul qilish
		Ko'nikmalar:
		Vizual ko'rik uslublarini bilish va ularni amalda qo'llash
		Lift tizimlaridagi asosiy agregatlarni tanib olish va tahlil qilish
		Ko'zdan kechirish natijalarini hujjatlashtirish va aniq kamchiliklar to'g'risida axborot berish
		Profilaktik xizmat ko'rsatish bo'yicha grafiklar va texnik reglamentlarga amal qilish
		Bilimlar:
		Lift qurilmalari va agregatlarining tuzilishi, funksiyalari va ishlash prinsiplari
		Vizual ko'rik standartlari va xizmat ko'rsatish reglamentlari
		Eskirish, tarqoqlik, deformatsiya va boshqa texnik nuqsonlarni vizual aniqlash mezonlari
		Mehnat muhofazasi, sanoat xavfsizligi va ko'rik paytida bajarilishi lozim bo'lgan xavfsizlik choralari
	B2.02.3- Liftning barcha ish rejimlarida to'g'ri ishlashini tekshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Liftni barcha ish rejimlarida ishga tushirish va tekshirish
		2. Qavatlar o'rtasida harakat, eshiklarning ochilishi/yopilishi, to'xtash aniqligi va yuk ko'tarish tizimi ishlashini kuzatish
		3. Himoya tizimlarini tekshirish
		4. Ish rejimida aniqlangan nosozliklarni qayd etish va kerakli choralarni ko'rish
		Ko'nikmalar:
		Lift boshqaruv paneli va tekshiruv asboblardan foydalanish
		Barcha ish rejimlarini farqlash va ularning texnik talablariga muvofiqligini baholash
		Aniqlangan xatolarni yozma shaklda bayon qilish va mutasaddiga xabar berish
		Sinov vaqtida xavfsizlikni ta'minlash, tezkor holatlarda ishni to'xtatish
		Bilimlar:
		Lift tizimining turli ish rejimlari va ularning vazifalari
		Avtomatik boshqaruv, tormoz tizimi va xavfsizlik mexanizmlarining ishlash prinsiplari
		Sinov va tekshiruv tartiblari, mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi talablari
		Ishlashda standartlashtirilgan ko'rsatkichlar va tekshirish me'yorlari
		Mehnat harakatlari:

	B2.03.3- Liftlarni belgilangan vakolat doirasida tekshirish	1. Belgilangan vakolat va mas’uliyat doirasida liftni texnik ko’rikdan o’tkazish va uning umumiy holatini baholash
		2. Kasbiy vazifalarga muvofiq tartibda agregatlar, uzellar va xavfsizlik tizimlarini tekshirish
		3. Ma’suliyat vakolatiga kiruvchi nuqsonlar, shikastlanishlar va eskirish holatlarini aniqlash va qayd etish
		4. Tekshiruv natijalarini xujjatlashtirish, zarur hollarda ustalar va yuqori tashkilotlarga murojaat etish
		Ko’nikmalar:
		Vakolat doirasini aniq bilish va faoliyatni shu chegarada amalga oshirish
		Texnik ko’rik mezonlariga rioya qilgan holda vizual va funksional tekshiruv o’tkazish
		Tekshiruv jarayonida axborot to’plash, baholash va tegishli shaxslarga xabar berish
		Jurnal, akt va boshqa xujjatlarni to’ldirish bo’yicha xujjatlashtirish
		Bilimlar:
		Liftlarni tekshirish bo’yicha amaldagi texnik reglamentlar, me’yoriy hujjatlar
		Vakolat va mas’uliyat chegaralarini belgilovchi ichki va sohaviy hujjatlar
	Lift uskunalarining texnik holatini baholash mezonlari va cheklovlari	
	Tekshiruv davomida mehnat muhofazasi va xavfsizlik qoidalari bo’yicha bilimlar	
	Mas’uliyat va mustaqillik:	1. Liftni o’rnatish ishlari belgilangan texnik reglamentlar va loyiha hujjatlariga muvofiq amalga oshirilganini baholash va qabul qilishni tashkil etish
		2. Montaj ishlari jarayonida aniqlangan texnik kamchiliklar yoki xatolarni rasmiylashtirish va ularni bartaraf etish yuzasidan taklif kiritish
		3. Qabul komissiyasi faoliyatini muvofiqlashtirish, tekshiruv natijalarini aktlash va tegishli idoralarga ma’lumotlarni taqdim etish
		4. Xavfsizlik, mehnat muhofazasi va montaj standartlariga rioya qilinishi ustidan nazoratni mustaqil amalga oshirish
	B3.3- Lift uskunalarini tekshirish, ta’mirlash va ishlatish	B3.01.3- Lift uskunalarini ko’rik- tekshiruvdan o’tkazish
1. Lift uskunalarining tashqi va ichki holatini ko’zdan kechirish, konstruktiv qismlarini vizual tekshirish		
2. Harakatlanuvchi uzellar va xavfsizlik tizimlarining ishlash holatini baholash		
3. Elektr uskunolari, boshqaruv shitlari, quvvat liniyalari va kontaktlarni nazorat qilish		
4. Ko’rik natijasida aniqlangan nuqsonlarni qayd etish, hujjatlashtirish va zarur holda ta’mirlash ishlarini tavsiya etish		
Ko’nikmalar:		
Vizual va texnik ko’rikni standart talablarga muvofiq o’tkazish		
O’lchov va tekshiruv asboblariidan foydalanish		

		Ko'rik natijalarini akt, jurnal va elektron shaklda rasmiylashtirish
		Olingan ma'lumotlarga asosan xulosa chiqarish va mas'ul shaxslarga axborot berish
		Bilimlar:
		Lift qurilmalarining tuzilishi, ishlash tartibi va xavfsizlik tizimlari
		Ko'rik va texnik tekshiruvni o'tkazish tartibi, mezonlari va muddatlari
		Elektr va mexanik tizimlardagi eng keng tarqalgan nosozliklar va ularning belgilari
		Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi qoidalari, ayniqsa tekshiruv paytida amal qilinadigan talablar
	B3.02.3- Liftlarning mexanik uskunalarini ta'mirlash	Mehnat harakatlari:
		1. Mexanik uskunalarni demontaj qilish va tekshirish
		2. Aniqlangan mexanik nosozliklarni bartaraf etish, zarur qismlarni ta'mirlash yoki yangisiga almashtirish
		3. Mexanik tizimlarni qayta yig'ish va to'g'ri yugurishini sinovdan o'tkazish
		4. Ta'mirdan so'ng texnik hujjatlarga muvofiq holda yuritma va aktlar tuzish
		Ko'nikmalar:
		Mexanik uzellarni to'g'ri ajratish, yig'ish va ularni ihota qilgan qismlarga zarar yetkazmasdan ta'mirlash
		Asbob-uskunalar bilan ishlash
		Mexanik tizimlardagi tozalash, moylash, yuvish va montaj ishlarini to'g'ri bajarish
		Ta'mirlash paytida xavfsizlik qoidalariga rioya qilish va nosozlikni tezda aniqlash
		Bilimlar:
		Liftlarning mexanik qismlari tuzilishi va ularning ishlash prinsiplari
		Mexanik nosozliklarning belgilari, sabablari va bartaraf etish usullari
		Ta'mirlashda ishlatiladigan asbob-uskunalar, ehtiyot qismlar va materiallar
		Ta'mirlash ishlari vaqtida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalari
	B3.03.3- Liftning elektron jihozlarning ishlashini nazorat qilish.	Mehnat harakatlari:
		1. Liftning elektron boshqaruv paneli va boshqa elektron komponentlarini vizual va texnik ko'rikdan o'tkazish
		2. Elektron uskunalarining ishlash parametrlarini o'lchash
		3. Nazorat qurilmalari va sensorlarning to'g'ri faoliyat ko'rsatishini tekshirish
		4. Aniqlangan nosozliklar va xato signallar bo'yicha tezkor choralar ko'rish yoki mutaxassisga xabar berish
		Ko'nikmalar:
		Elektron jihozlarning asosiy turlari va ularni ishlatish
		Elektr o'lchov uskunalaridan foydalanish ko'nikmasi
		Elektron sxemalarni o'qish va diagnostika qilish

		Elektron jihozlar bilan ishlashda texnik xavfsizlik qoidalariga rioya qilish
		Bilimlar:
		Liftning elektron boshqaruv tizimi va uning asosiy komponentlari tuzilishi
		Elektron jihozlardagi ishlash parametrlari va ularni nazorat qilish usullari
		Diagnostika asboblari va ularning texnik imkoniyatlari
		Elektr xavfsizligi va sanitariya-gigiyena talablari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1.Lift uskunalarini rejali ravishda ko'rikdan o'tkazish va aniqlangan nosozliklarni mustaqil tahlil qilish hamda ularni bartaraf etish choralari ko'rish
		2.Ta'mirlash ishlarini belgilangan texnologik qoidalarga muvofiq tashkil etish va amalga oshirish
		3.Liftning uzluksiz, xavfsiz va samarali ishlashini ta'minlash, texnik hujjatlarni yuritish va hisobot berish
		4.Mehnat muhofazasi, texnika xavfsizligi va ishlatish normalariga to'liq rioya qilish
	Texnik va/yoki texnologik talab	
	1.Multimetr (elektr o'lchov asbobi) – kuchlanish, tok va qarshilikni o'lchash uchun; 2.Izolyatsiya o'lchagich (megaohmmetr) – kabellar va obmotkalar izolyatsiyasini tekshirish uchun; 3.Mexanik asboblarning to'plami (gayechniy klyuchlar, otvertka, tiski, balg'a, zanjimlar va h.k.) – montaj va demontaj ishlari uchun; 4.Moylash qurilmalari – harakatdagi qismlarni moylash uchun; 5.Tros va podshipnik tekshiruv qurilmalari – mexanik qismlarning holatini aniqlash uchun; 6.Lazer yoki raqamli urovnamer – lift shaxtasi va yuk ko'targich qismi tekshiruvda ishlatiladi; 7.Diagnostika uskunalar (kontroller testeri, relelar sinov qurilmasi) – boshqaruv tizimlarini tekshirish uchun; 8.Vizual ko'rik uskunalar (fonar, oyna, tozalash jihozlari) – ko'rik va profilaktika ishlari uchun; 9.Portativ kompyuter/planshet – elektron boshqaruv tizimi bilan bog'lanish va ma'lumot o'qish/yozish uchun.	

Kasbning nomi	74122004 - Liftlar bo'yicha elektromexanik
Mashg'ulot nomining kodi	74122
TMR bo'yicha malaka darajasi	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar	Malakani baholash tavsiya etiladi
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim Ishga munosabat va xulq-atvor: - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevis, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar	Boshlang'ich professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi	Norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba
Kasbiy standartlar reestrida mavjudligi	Yo'q

Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari		1-6 razryadli Liftlar bo'yicha elektromexanik	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi		TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
		3	74122005 - Liftlar bo'yicha mexanik
		3	74122006 - Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
		5	74122001 - Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi
		2	43220010-Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori xizmatchi
Mehnat funksiyalarining tasnifi			
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari		
	O'qitish natijalari		
D1.3- Lift uskunalari va elektr jihozlarini montaj qilish, ularni ishga tushirish va sinovdan o'tkazish.	D1.01.3-Liftning mexanik va elektr tarkibiy qismlarini loyihaga muvofiq montaj qilish va o'rnatish.	Mehnat harakatlari:	
		1. Loyihaviy hujjatlarga asosan lift uskunalarining mexanik qismlarini to'g'ri joylashtirish va o'rnatish	
		2. Elektr tarkibiy qismlarni montaj qilish va ullash	
		3. Barcha o'rnatilgan uskunalarni texnik talablar asosida sinovdan o'tkazish va sozlash	
		4. Mehnat xavfsizligi va texnik ekspluatatsiya me'yorlariga rioya qilgan holda montaj ishlarini amalga oshirish	
		Ko'nikmalar:	
		Mexanik va elektr uskunalarni loyihaga muvofiq aniq va samarali montaj qilish	
		Elektr sxemalarini o'qish va to'g'ri tutashni amalga oshirish	
		O'lchash asboblari bilan ishlash	
		Jamoa tarkibida xavfsiz va tizimli ishlash	
	D1.02.3- Elektr jihozlarini ulash, boshqaruv panellarini ishga tushirish va ularning to'g'ri ishlashini ta'minlash uchun sinov ishlarini o'tkazish.	Bilimlar:	
		Liftlar tizimining tuzilishi va ularning mexanik hamda elektr qismlarining funksiyalari	
		Tok turlari, zanjirlar, kuchlanish va izolyatsiya turlari	
		Mehnat xavfsizligi va sanoatdagi texnik ekspluatatsiya talablari	
		Loyihalash va texnik hujjatlar bilan ishlash, GOST va boshqa standartlar haqida umumiy tushuncha	
		Mehnat harakatlari:	
		1.Loyiha-smeta hujjatlariga muvofiq liftning mexanik qismlarini montaj qilish va o'rnatish	
		2.Elektr tarkibiy qismlarni tutash va o'rnatish	
		3.Elektr jihozlarini ulash, boshqaruv panellarini ishga tushirish va to'g'ri ishlashini ta'minlash uchun sinov ishlarini o'tkazish	
		4.Barcha o'rnatilgan tizimlarni texnik talablarga muvofiq holda tekshirish, sozlash va ishga tayyorlash	
		Ko'nikmalar:	
		Mexanik va elektr uskunalarni loyiha asosida aniq va to'g'ri montaj qilish	

		Elektr sxemalarini o'qish, tushunish va amalda qo'llash
		Elektr o'lchov asboblari bilan ishlash
		Sinov va ishga tushirish jarayonlarida xatolarni aniqlash va bartaraf etish
		Bilimlar:
		Lift tuzilmasi, uning mexanik va elektr tarkibiy qismlarining vazifalari va ishlash tamoyillari
		Elektrotexnika asoslari
		Loyihaviy va texnik hujjatlar bilan ishlash qoidalari, standart va normativ hujjatlar
		Elektr xavfsizligi va mehnat muhofazasi bo'yicha amaliy talablar va qoidalar
	D1.03.3- Sinov jarayonida aniqlangan nosozliklarni bartaraf etish va liftning ishlashini texnik talablarga moslashtirish.	Mehnat harakatlari:
		1.Lift tizimining barcha elementlarini sinovdan o'tkazish va nosozliklarni aniqlash
		2.Aniqlangan nosozliklarga mos ravishda texnik vositalar yordamida ta'mirlash yoki almashtirish ishlarini bajarish
		3.Lift harakati va xavfsizlik tizimlarini texnik me'yorlarga muvofiq sozlash
		4.Yakuniy sinovlarni o'tkazib, liftning texnik talablarga mos ishlashini hujjatlashtirish
		Ko'nikmalar:
		Diagnostika asbob-uskunalar yordamida nosozliklarni tez va aniq aniqlash
		Elektr va mexanik tizimlarni sozlash va kalibrlashni mustaqil bajarish
		Lift tizimi ishini sinovdan o'tkazish va me'yorga muvofiqligini baholash
		Texnik hisobotlarni to'g'ri rasmiylashtirish va akt tuzish
		Bilimlar:
		Lift mexanizmlarining tuzilishi va ishlash prinsiplari
		Texnik hujjatlar bilan ishlash qoidalari
		Elektr xavfsizligi va mehnat muhofazasi talablari
		Liftlar uchun amal qiluvchi milliy va xalqaro texnik standartlar
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Belgilangan topshiriqlarni texnik yo'riqnomalar asosida nazorat otida mustaqil bajaradi
		2. Oddiy nosozliklarni aniqlash va bartaraf etishda o'z harakatlari uchun shaxsiy mas'uliyatni his qiladi
		3. Ish joyida mehnat intizomi, xavfsizlik va texnika talablariga rioya qilish uchun mas'ul
		4. Muammo yoki noaniqlik yuzaga kelganda ustoz yoki rahbar mutaxassisga murojaat qilishni biladi va bu borada mas'uliyatli yondashadi
D2.3 - Liftlarning elektr va	D2.01.3- Elektr tizimlari va mexanizmlarni	Mehnat harakatlari:
		1. Elektr tizimlari va mexanizmlarning holatini vizual va asbobiy tekshiruv orqali baholash

mexanik tizimlarini texnik xizmat ko'rsatish va profilaktik ta'mirlash.	muntazam tekshirish, nosozliklarini aniqlash va bartaraf etish uchun profilaktik ishlar amalga oshirish.	2. Kontaktlar, kabel ulangan joylar, sug'urtalash elementlarini tekshirish va zarur hollarda almashtirish 3. Nosozlik aniqlanganda elektr ta'minotini xavfsiz tarzda uzib, ta'mirlash ishlarini bajarish 4. Texnik xizmat natijalarini belgilangan tartibda qayd qilish Ko'nikmalar: Tester (multimetr) va boshqa o'lchov asboblari bilan elektr zanjirini tekshirish Nosozlikni aniqlash va o'rnini aniqlab, uni mustaqil yoki rahbar nazorati ostida bartaraf etish Elektr kabellari va qismlarini almashtirish yoki ulash ishlarini to'g'ri bajarish Elektr tizimining texnik xizmat hujjatlarini yuritish Bilimlar: Elektr tokining asosiy xossalari, kuchlanish, tok va qarshilik xususiyatlari Elektr zanjiri elementlari va ularning vazifasi Oddiy sxemalarni o'qish va tushunish asoslari Elektr xavfsizligi qoidalari va favqulodda vaziyatlardagi harakatlar tartibi
	D2.02.3- Lift mexanizmlari va elektr jihozlarga yog'lash, tozalash va sozlash ishlarini belgilangan reglamentga muvofiq bajarish.	Mehnat harakatlari: 1. Lift mexanizmlarining harakatlanuvchi qismlarini aniqlab, ularga yog'lash ishlarini bajarish 2. Chang, kir va eskirgan yog' qoldiqlarini maxsus vositalar bilan tozalash 3. Elektr jihozlari belgilangan tartibda mexanik va elektr xavfsizlik qoidalariga amal qilgan holda tekshirish va sozlash 4. Bajarilgan texnik xizmat ishlarini hujjatlashtirish yoki rahbariyatga xabar berish Ko'nikmalar: Liftning harakatlanuvchi qismlarini to'g'ri aniqlab, ularni tozalash va yog'lash ishlarini mustaqil bajara olish Mexanik va elektr jihozlarning ish faoliyatini baholash va oddiy sozlash ishlarini amalga oshirish Maxsus vositalardan foydalanish ko'nikmasi Texnik xizmat jarayonida mehnat muhofazasi qoidalariga rioya qilish va xavfsizlikni ta'minlash Bilimlar: Lift mexanizmlarining asosiy qismlari tuzilishi va vazifasi Yog'lash va texnik xizmat ko'rsatish reglamentlari bo'yicha asosiy talablari Texnika xavfsizligi va elektr xavfsizligi bo'yicha asosiy qoidalar Mexanik qismlar va elektr jihozlarga ta'sir qiluvchi muhim omillar
	D2.03.3-	Mehnat harakatlari:

	Texnik xizmat vaqtida aniqlangan kamchiliklar va ta'mirga muhtoj jihozlar haqida tegishli hujjatlarni to'ldirish va xizmat guruhlariga xabar berish.	1. Texnik xizmat vaqtida aniqlangan nuqson va nosozliklarni belgilangan shakl asosida qayd etish
		2. Kamchiliklar haqida texnik xizmat jurnaliga yozuv kiritish va akt tuzish
		3. Aniqlangan holatlar bo'yicha ustoz, rahbar yoki xizmat ko'rsatish guruhiga og'zaki yoki yozma ravishda xabar berish
		Zarur hujjatlarni to'g'ri va aniq to'ldirish
		Ko'nikmalar:
		Oddiy texnik kamchiliklarni aniqlash va ularni to'g'ri hujjatlashtirish
		Maxsus hujjat shakllarini to'ldirishda aniqlik va ehtiyotkorlik bilan ishlash
		Kamchiliklar haqida rahbar va texnik guruh vakillariga o'z vaqtida xabar berish
		Texnik xizmat paytida ish tartibiga va ichki hujjatlar yuritish talablarga rioya qilish
		Bilimlar:
		Texnik xizmat ko'rsatish jarayonida hujjatlashtirish tartibi va hujjat turlari
		Lift tizimlaridagi keng tarqalgan nosozliklar va ularning belgilari
		Xizmat ko'rsatish guruhlarini bilan aloqada bo'lish tartibi va xizmat intizomi
		Texnik axborotlarni yozish va yetkazishdagi aniqlik va aniq so'zlashning ahamiyati
		1. Texnik xizmat va profilaktik ta'mirlash ishlarini rahbar ko'rsatmasi va belgilangan reglament asosida mustaqil bajarish.
D3.3- Liftlarda yuzaga kelgan nosozliklarni aniqlash, tezkor ta'mirlash va ishlab chiqaruvchi talablari asosida qayta sozlash.	Mas'uliyat va mustaqillik:	2. Oddiy nosozlik va kamchiliklarni aniqlash hamda ularni bartaraf etish bo'yicha shaxsiy mas'uliyatni zimmasiga olish.
		3. Ish jarayonida elektr va mexanik xavfsizlik qoidalariga rioya qilish uchun mas'ul bo'lish.
		4. Texnik xizmat natijalarini belgilangan tartibda hujjatlashtirish va xizmat guruhlariga xabar yetkazish.
		Mehnat harakatlari:
		1. Elektr va mexanik tizimlarni dastlabki tekshirish va vizual baholash ishlarini bajarish
		2. Diagnostika vositalari yordamida nosozlik joyini aniqlash
		3. Aniqlangan nosozliklarni belgilash va kerakli texnik xizmat choralari rejalashtirish
		4. Diagnostika natijalarini hujjatlashtirish va rahbar mutaxassisga xabar qilish
		Ko'nikmalar:
		Diagnostika vositalari bilan to'g'ri ishlash va elektr ko'rsatkichlarini o'lchash
	D3.01.3- Lift tizimlaridagi elektr va mexanik nosozliklarni diagnostika vositalari yordamida aniqlash.	Lift mexanizmlaridagi mexanik harakatlarni tekshirish va baholash
		Nosozliklarni aniq belgilash va ularni qayd qilish

		Tekshiruv jarayonida xavfsizlik choralari va mehnat madaniyatiga amal qilish Bilimlar: Lift tizimlarining asosiy elektr va mexanik komponentlari Diagnostika vositalarining turlari, ulardan foydalanish qoidalari va xavfsizlik choralari Elektr nosozliklarining asosiy belgilari va mexanik nosozliklar Diagnostika jarayonida texnika xavfsizligi va mehnat muhofazasi talablari
	D3.02.3- Aniqlangan muammolarni ishlab chiqaruvchi texnik reglamentlari asosida qisman yoki to'liq ta'mirlash.	Mehnat harakatlari: 1. Aniqlangan muammolarni ishlab chiqaruvchi (zavod) ko'rsatmalariga asosan baholash va ta'mirlash usulini tanlash 2. Zarur asbob-uskunalar yordamida nosoz qismlarni yechish va almashtirish 3. Qisman yoki to'liq ta'mirlash ishlarini texnik reglament asosida bajarish 4. Bajarilgan ta'mirlash ishlarini sinab ko'rish va natijalarini qayd qilish Ko'nikmalar: Texnik hujjatlar asosida ta'mirlash ishlarini bajarish ko'nikmasi Nosoz qismlarni ehtiyotkorlik bilan yechish va yangisini to'g'ri o'rnatish Asbob-uskunalaridan samarali foydalanish Ta'mirlashdan keyingi ishlash holatini tekshirish va kamchiliklarni aniqlash Bilimlar: Lift tizimlarining asosiy qismlari va ularning ishlash prinsipi Ishlab chiqaruvchining texnik reglamentlari va ekspluatatsiya yo'riqnomalari bilan ishlash qoidalari Ta'mirlashda qo'llaniladigan asboblari, ehtiyot qismlari va xavfsizlik choralari Qisman va to'liq ta'mirlash o'rtasidagi farqlar va har biri uchun talab etiladigan ish tartibi
	D3.03.3 - Ta'mirlangan jihozlarni qayta sozlash, ishga tushirish va normal ishlashini sinovdan o'tkazish.	Mehnat harakatlari: 1. Ta'mirlangan elektr va mexanik qismlarni texnik hujjatlarga asosan qayta yig'ish va sozlash 2. Jihozlarni xavfsiz tarzda ishga tushirishga tayyorlash 3. Jihozni ishga tushirish va uning funksiyalarini tekshirish 4. Sinov natijalarini baholash va zarur hollarda sozlashni davom ettirish Ko'nikmalar: Jihozlarni ishlab chiqaruvchi reglamentiga muvofiq yig'ish va sozlash Sinovdan oldin xavfsiz ishga tushirish sharoitlarini ta'minlash

		Ishga tushgan qurilmaning ishlashini baholash va monitoring qilish
		Sinov natijalarini hujjatlashtirish va aniqlangan kamchiliklar bo'yicha harakat ko'rish
		Bilimlar:
		Jihozlarning normal ishlash ko'rsatkichlari va sinov mezonlari
		Qayta sozlash va ishga tushirish jarayonidagi xavfsizlik talab va tartiblari
		Mexanik va elektr tizimlarining funksional tekshiruv usullari
		Sinov hujjatlarini yuritish asoslari va rasmiylashtirish tartibi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1.Liftlarda yuzaga kelgan texnik nosozliklarni aniqlash, ularni bartaraf etish va ishlab chiqaruvchi ko'rsatmalariga muvofiq qayta sozlash ishlarini mustaqil ravishda bajarish
		2.Ta'mirlash jarayonida xavfsizlik me'yorlariga rioya qilish, asbob-uskunalaridan to'g'ri foydalanish va xizmat ko'rsatish sifatini ta'minlash uchun shaxsiy mas'uliyatni o'z zimmasiga olish
		3.Muammolarni tezkor hal qilish, qaror qabul qilishda ehtiyotkorlik bilan yondashish va texnik yechimlarni amaliyotga tatbiq etishda mustaqil fikrlash
		4.Jamoadada ishlash, zarurat tug'ilganda yordam so'rash yoki ko'rsatishga tayyor bo'lish, ish hujjatlarini to'g'ri yuritish va natijalarni nazorat qilish
Texnik va/yoki texnologik talab	1.Multimetr (tester) – kuchlanish, qarshilik va tok kuchini o'lchash uchun.	
	2.Izolyatsiya qarshiligini o'lchovchi asbob (megometr) – simlar va uskunalardagi izolyatsiyani tekshirish.	
	3.Elektr driller, burama vositalar (shurupovyort) – montaj va demontaj ishlarida.	
	4.Tork kalitlari (momentli kalit) – muhim qismlarni belgilangan momentda mahkamlash.	
	5.Diagnostika qurilmalari – elektron boshqaruv bloklarini tekshirish uchun (masalan, lift nazoratchilari uchun interfeys modullari).	
	6.Mexanik vositalar (kalitlar, otvyortkalar, molotka, svarka apparati) – umumiy ta'mirlash ishlari uchun.	
	7.Yog'lash vositalari (moylagichlar, spreylari, yog' shpritslari) – ishqalanadigan qismlarni yog'lash uchun.	
	8.Ko'taruvchi jihozlar (domkrat, lift sinov stendlari) – mexanik qismlarni almashtirishda.	
	9.Zamonaviy mobil qurilmalar – QR yoki RFID orqali lift holatini skanerlash va monitoring qilish uchun (raqamli texnologiyalar).	
	10.Xavfsizlikka rioya qilish – Elektr toki va harakatlanuvchi qismlar bilan ishlashda himoya vositalaridan foydalanish va xavfsizlik qoidalariga qat'iy amal qilish.	

	11. Texnik reglamentlarga muvofiq ishlash – Ishlab chiqaruvchi ko'rsatmalariga asoslangan xizmat va ta'mirlash ishlarini belgilangan tartibda bajarish. 12. Ketma-ketlikni saqlash – Diagnostika → ta'mirlash → sozlash → sinov ketma-ketligini buzmaslik. 13. Asl ehtiyot qismlardan foydalanish – Ta'mirlashda sertifikatlangan va moslashtirilgan qismlardan foydalanish. 14. Raqamli texnologiyalarni qo'llash – Lift monitoringi va xizmat hisobotlarini elektron tarzda yuritish. 15. Tozalik va ekologiyaga e'tibor – Ish joyida tartib, chiqindilarni to'g'ri yig'ish va atrof-muhitga zarar yetkazmaslik.
--	---

LOYIHA

Kasbning nomi	74122006 - Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
Mashg'ulot nomining kodi	74122
TMR bo'yicha malaka darajasi	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar	Malakani baholash tavsiya etiladi
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim. Ishga munosabat va xulq-atvor: - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlariga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevis, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar	Boshlang'ich professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi	Norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba
Kasbiy standartlar reestrida mavjudligi	Yo'q
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari	2-6 razryadli Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor

Boshqa kasblar bilan aloqadorligi	TMR bo'yicha malaka darajasi:		Kasbning nomi:
	3		Liftlar bo'yicha mexanik
	3		Liftlar bo'yicha elektromexanik
	5		Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi
	2		43220010 Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori xizmatchi
Mehnat funksiyalarining tasnifi			
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari		
	O'qitish natijalari		
E1.3- Liftning elektr tarkibiy qismlarini montaj qilish va ulanish ishlarini amalga oshirish.	E1.01.3- Elektr kabellari va ulanishlarni montaj qilish, ularni texnik standartlarga muvofiq o'rnatish.	Mehnat harakatlari:	
		1. Loyihaviy sxemaga muvofiq elektr kabellarining yo'nalishini belgilash va tayyorlash	
		2. Kabellarni trubalarga, kanallarga yoki devor bo'ylab mahkamlab o'rnatish	
		3. Elektr simlarini to'g'ri ulash, kontakt joylarini mustahkamlash	
		4. O'rnatilgan ulanishlarni tester yordamida tekshirish va texnik xavfsizlikka muvofiqligini baholash	
		Ko'nikmalar:	
		Elektr kabellarini aniq o'lchash, kesish va yo'naltirish bo'yicha amaliy ko'nikma	
		Ulash joylarini xavfsiz va mustahkam holatda tayyorlash	
		Tester yordamida tok o'tishini, uzilish yoki qisqa tutashuv mavjudligini aniqlash	
		Texnik standartlarga muvofiq montaj ishlarini toza, tartibli va xavfsiz bajarish	
		Bilimlar:	
	Elektr kabellari turlari, ularning belgilanishi va qo'llanish sohalari		
	Ulanish usullari va standart talablari		
	Elektr montaji uchun amal qilinadigan texnik va yong'in xavfsizligi qoidalari		
	Elektr sxemalarni o'qish va ularga muvofiq harakat qilish asoslari		
	E1.02.3- Boshqaruv panellari va boshqa elektr uskunalarni to'g'ri joylashtirish va o'rnatish.	Mehnat harakatlari:	
		1.Boshqaruv panellari va uskunalar joylashuvi bo'yicha sxemani o'rganish	
2.Elektr jihozlarini belgilangan joyga mahkamlash uchun joy tayyorlash			
3.Panellar va qurilmalarni sxemaga muvofiq joylashtirib o'rnatish			
4.O'rnatilgan jihozlarning funksional holatini dastlabki sinovdan o'tkazish			
Ko'nikmalar:			
Sxema asosida panellar va qurilmalar joylashuvini aniq belgilash			

		Boshqaruv uskunalari to'g'ri va xavfsiz mahkamlash
		O'rnatilgan qurilmalarning simlarini ulash va ulanishlarni tekshirish
		Montajdan so'ng ishlashni sinab ko'rish va nosozlikni aniqlash
		Bilimlar:
		Boshqaruv panellari va elektr jihozlarining turlari va vazifalari
		Joylashtirish sxemalari va o'rnatish bo'yicha texnik hujjatlar
		Elektr xavfsizligi, yong'inga qarshi talablar va GOST/ISO standartlari
		Elektr uskunalarni mahkamlash va tekshirish usullari
	E1.03.3- Elektr ulanishlari sifatini tekshirish va izolyatsiya holatini nazorat qilish.	Mehnat harakatlari:
		1. Ulanishlarni vizual ko'zdan kechirish va mahkamlash holatini baholash
		2. Izolyatsiyaning yaxlitligi va mustahkamligini maxsus vositalar bilan tekshirish
		3. Elektr o'lchov asboblari yordamida o'tuvchanlik va qarshilikni aniqlash
		4. Aniqlangan kamchiliklar bo'yicha hisobot tayyorlash va tuzatish choralari ko'rish
		Ko'nikmalar:
		Ulanishlar va izolyatsiya holatini aniqlash uchun vositalarni to'g'ri qo'llash
		Izolyatsiya qarshiligini o'lchab, natijalarni standartlarga taqqoslash
		Yaroqsiz yoki nosoz joylarni aniqlab, ularni bartaraf etish
		O'lchov va tekshiruv natijalari bo'yicha hujjatlarni rasmiylashtirish
		Bilimlar:
		Elektr ulanishlarning turlari va ularga qo'yiladigan sifat talablari
		Izolyatsiya materiallarining xossalari va normal ishlash mezonlari
		Elektr xavfsizligi qoidalari va tekshirish metodikasi
		Qarshilik va uzluksizlikni o'lchash vositalari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Texnik topshiriqqa muvofiq ishlarni mustaqil bajarish
		2. Elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilgan holda montaj va ulanish ishlarini bajarish
		3. Nosozliklar va xavfli holatlar haqida tegishli mutaxassislariga xabar berish
		4. Jamoa bilan ishlashda mas'uliyatni zimmasiga olish va topshiriqlarni o'z vaqtida bajarish
E2.3- Elektr uskunalari profilaktik tekshirish,	E2.01.3- Lift elektr jihozlarining holatini vizual va	Mehnat harakatlari:
		1. Lift elektr jihozlarini tashqi ko'rikdan o'tkazish
		2. Elektr ulanishlarni sinov asboblari bilan tekshirish
		3. Kuchlanish, qarshilik, tok kuchi kabi parametrlarni o'lchash

xizmat ko'rsatish va ta'mirlash ishlarini bajarish.	texnik usullar bilan tekshirish.	4. Aniqlangan nuqsonlarni belgilash va hisobotga kiritish
		Ko'nikmalar:
		Vizual tekshiruv orqali nuqsonlarni aniqlash
		Multimetr, megometr kabi asbob-uskunalar bilan ishlay olish
		O'lchov natijalarini tahlil qilish va ularni hujjatlashtirish
		Tekshiruv davomida xavfsizlik choralariga qat'iy rioya qilish
		Bilimlar:
		Lift tizimidagi asosiy elektr jihozlarning vazifasi va joylashuvi
		Elektr toki, kuchlanish, qarshilik tushunchalari va ularga oid standartlar
		Vizual va texnik tekshiruv usullari va ularning tartibi
		Elektr xavfsizligi qoidalari va xavfli holatlar belgisi
	E2.02.3- Elektr uskunalarini tozalash, yog'lash va ehtiyot qismlarni almashtirish.	Mehnat harakatlari:
		1. Uskunaning elektr qismlarini elektrdan ajratib, xavfsiz holatga keltirish
		2. Tegishli vositalar yordamida uskunani mexanik va elektr jihatdan tozalash
		3. Yog'lash punktlarini aniqlab, moylash ishlarini bajarish
		4. Eskirgan yoki shikastlangan ehtiyot qismlarni yangisiga almashtirish
		Ko'nikmalar:
		Uskunalarni demontaj qilmasdan tozalash va moylashni amalga oshirish
		Yaroqsiz ehtiyot qismlarni aniqlash va ularni almashtirish tartibini bajarish
		Texnik hujjatlar asosida servis ishlari olib borish
		Ish joyida sanitariya va xavfsizlik qoidalari rioya qilish
		Bilimlar:
		Elektr uskunalarining tuzilishi va xizmat muddati
		Tozalash va moylash uchun foydalaniladigan vositalar va ularning xossalari
		Texnik xizmat ko'rsatish reglamenti va xavfsizlik choralari
		Uskunalar katalogi va ehtiyot qismlarni aniqlash tartibi
	E2.03.3- Profilaktik ta'mir ishlarini reja asosida amalga oshirish va xronologiyasini yuritish.	Mehnat harakatlari:
		1. Texnik xizmat ko'rsatish rejasi asosida profilaktik ta'mir ishlarini rejalashtirish
		2. Asbob-uskunalar holatini baholash va ta'mirga muhtoj qismlarni aniqlash
		3. Profilaktik ta'mir ishlarini belgilangan muddatda va texnik hujjatlarga muvofiq bajarish
		4. Amalga oshirilgan ishlar bo'yicha xronologik yozuvlar yuritish
		Ko'nikmalar:
		Reja asosida ishlash va ustuvorliklarni belgilash
		Texnik hujjatlarni o'qish va ularga amal qilish
		Xronologik yozuvlarni to'g'ri yuritish va hujjatlashtirish

		Mustaqil yoki jamoa bilan hamkorlikda ta'mirlash ishlarini samarali bajarish
		Bilimlar:
		Lift uskunalarining ta'mir va xizmat ko'rsatish reglamenti
		Ta'mir ishlarini bajarish ketma-ketligi va texnologik jarayonlari
		Xronologik nazorat jurnali va elektron hisobot tizimlari
		Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1.Ish joyida elektr uskunalarining xavfsizligini ta'minlash bo'yicha mas'uliyatni bajarish.
		2.Belgilangan texnik reglament va xizmat ko'rsatish grafigi asosida mustaqil ishlashni amalga oshirish.
		3.Kutilmagan nosozliklarni aniqlash va ularni bartaraf etishda tashabbus ko'rsatish.
		4.Hisobot va texnik hujjatlarni yuritish hamda ta'mirlash jarayonini hujjatlashtirishda mustaqil qarorlar qabul qilish.
E3.3- Liftning elektr tizimidagi nosozliklarni aniqlash, ularni bartaraf etish va ish holatida sinovdan o'tkazish.	E3.01.3- Elektr sxemalari bo'yicha nosozliklarni diagnostika qilish va aniqlash.	Mehnat harakatlari:
		1. Elektr sxemalarini o'rganish va ularni tahlil qilish
		2. Diagnostika asbob-uskunalaridan foydalangan holda nosozliklarni aniqlash
		3. Sxemadagi aniq nosozlik joylarini izlab topish va ularni belgilash
		4. Nosozlik yuzasidan dastlabki tahlilni tuzish va tuzatish rejasini ishlab chiqish
		Ko'nikmalar:
		Sxemani tahlil qilish, muammoni tez aniqlash
		Diagnostika vositalaridan to'g'ri va xavfsiz foydalanish
		Nosozlik holatini texnik til bilan hujjatlashtirish
		Xatolik sabablarini tahlil qilish va aniq yechimlar taklif qilish
		Bilimlar:
		Elektr sxemalarining tuzilishi va standart belgilari
		Diagnostika jihozlari va ularning ishlash prinsiplari
		Turli elektr nosozliklarining sabablari va ularning ko'rinishlari
		Elektr xavfsizligi va texnik xavfsizlik me'yorlari
	E3.02.3- Tezkor ta'mir ishlarini bajarish va texnik hujjatlarga muvofiq sog'lom holatga keltirish.	Mehnat harakatlari:
		1. Nosozlikni aniqlagan zahoti tezkor ta'mirlash bo'yicha zarur ishlarni rejalashtirish
		2. Ta'mirlash uchun zarur asbob-uskunalarni tanlash va tayyorlash
		3. Texnik hujjatlarga muvofiq ta'mirlash ishlarini bajarish
		4. Ta'mirlangan uskuna yoki tizimni ishga tushurish va sinovdan o'tkazish
		Ko'nikmalar:
		Nosozlikni tez va to'g'ri aniqlash va baholash
		Turli asbob-uskunalar bilan samarali va xavfsiz ishlash
		Ta'mirlash jarayonini texnik hujjatlar asosida tashkil etish

		Ta'mirdan keyingi tekshiruv va ishga tushirishni mustaqil bajarish
		Bilimlar:
		Elektr va mexanik tizimlarining asosiy tuzilishi va ishlash prinsiplari
		Tezkor ta'mirlash texnologiyalari va bosqichlari
		Texnik hujjatlarning talablari va ularni o'qish ko'nikmalari
		Mehnat muhofazasi, elektr xavfsizligi va yong'in xavfsizligi qoidalari
	E3.03.3- Liftni sinovdan o'tkazish, ishlashini monitoring qilish va baholash.	Mehnat harakatlari:
		1. Liftni ishga tushirishdan avval texnik ko'rik va tayyorgarlik ishlarini amalga oshirish
		2. Sinov rejimida liftning harakatlanishini nazorat qilish va o'lchovlarni qayd etish
		3. Ishlash parametrlarini texnik hujjatlarga muvofiq baholash
		4. Monitoring natijalari asosida holatni aniqlab, hisobot tayyorlash
		Ko'nikmalar:
		Liftni xavfsiz ishga tushurish va sinovdan o'tkazish bo'yicha amaliy ko'nikmalar
		Ishlash parametrlarini o'lchash va tahlil qilish
		Texnik hujjatlarni o'qish, ularga muvofiqligini tekshirish
		Monitoring jarayonini hujjatlashtirish va xulosa chiqarish
		Bilimlar:
		Liftlarning ishlash mexanizmi, elektr va mexanik tizimlari
		Liftlar uchun amaldagi texnik reglament va sinov standartlari
		Monitoring usullari va ishlash ko'rsatkichlari
		Ishlab chiqaruvchi ko'rsatmalari va texnik hujjatlar mazmuni
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1.Liftning elektr tizimidagi nosozliklarni aniqlash, texnik hujjatlarga muvofiq ularga texnik xizmat ko'rsatish va ularni mustaqil ravishda bartaraf etish bo'yicha mas'uliyatni o'z zimmasiga olish.
		2.Ishga tushirishdan oldin elektr tizimini to'liq sinovdan o'tkazish, xavfsizlik talablariga rioya qilish va ish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni oldindan baholash.
		3.Texnik vositalardan to'g'ri foydalanish, zarurat tug'ilganda hamkasblar bilan maslahatlashish va jamoaviy muhitda mustaqil qarorlar qabul qilish qobiliyatiga ega bo'lish.
		4.Bajarilgan ishlar bo'yicha hujjatlarni yuritish, o'z ish faoliyatining natijalari uchun javobgarlikni his qilish va sifatli ta'mirlashni kafolatlash.
Texnik va/yoki texnologik talab		1.Multimetr (elektr tester) – kuchlanish, tok, qarshilik va uzilishlarni o'lchash uchun. 2.Izolyatsiyani tekshirish qurilmasi (megometr) – kbellarning izolyatsion holatini tekshirish uchun.

	3.Avtomatik sinov qurilmalari – lift boshqaruv tizimini diagnostika qilishda. 4.Portativ kompyuter yoki planshet – dasturiy diagnostika va parametr sozlash uchun. 5.Qo'l asboblari to'plami (otvërtka, tangens, kalitlar, kleyma) – mexanik qismlarni sozlash, o'rnatish. 6.Lift simulyatori yoki sinov stendi – o'quv va sinov jarayonlari uchun. 7.Signalizatsiya va nazorat sensorlari – holat monitoringi uchun. 8.Xavfsizlik vositalari – dielektrik qo'lqoplar, ko'zoynak, signal jilet, portativ yorug'lik. 9.Texnik xizmat ko'rsatish reglamenti – liftlar uchun ishlab chiqaruvchi yoki normativ-huquqiy hujjatlar asosida belgilangan muddatli xizmat ko'rsatish talablari: Profilaktik ko'riklar (haftalik, oylik, yillik) Detal va tugunlarni moylash, sozlash, almashtirish Diagnostika va sinov bosqichlari: Ishga tushirishdan oldin – o'lchovlar, tugmalar va signal tizimi tekshiruvi Ishlayotganda – harakat silliqiligi, tebranish, signal va blokirovka tizimi 10.Elekt xavfsizligi me'yorlari: Kuchlanish ostidagi qismlarda ishlashdan oldin uzib qo'yish, Yerga ulash, dielektrik vositalardan foydalanish 11.Texnik hujjatlar yuritish talablari: Sinov natijalari, bajarilgan xizmatlar va nosozliklar haqida jurnal yuritish, Hujjatlar elektron yoki qog'oz shaklida arxivlanishi zarur 12.Liftlarni sertifikatlashtirish va reglamentlarga muvofiqligi: GOST, O'z DSt, EN yoki ISO standartlariga rioya qilish, "O'zbekiston Respublikasida xavfsizlik talablariga javob beruvchi liftlar to'g'risida"gi texnik reglamentga muvofiqlik, Raqamli monitoring (IoT) tizimlaridan foydalanish, Avtomatlashtirilgan diagnostika va masofaviy boshqaruv tizimlari
--	---

Kasbning nomi	Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi
Mashg'ulot nomining kodi	74122
TMR bo'yicha malaka darajasi	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar	Malakani baholash tavsiya etiladi
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim. Ishga munosabat va xulq-atvor: - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevis, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar	Boshlang'ich professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi	Norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba

Kasbiy standartlar reestrida mavjudligi	Yo'q	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari	3-6 razryadli Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Liftlar bo'yicha mexanik
	3	Liftlar bo'yicha elektromexanik
	3	Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
	2	Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori xizmatchi
Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
	O'qitish natijalari	
F1.3- Lift qurilmalarini texnik xujjatlarga muvofig yig'ish va montaj qilish	F1.01.3- Lift qismlarini montaj qilish va ularni o'z o'rniga to'g'ri o'rnatilishini ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Liftning asosiy qismlarini texnik chizmalar asosida joyiga o'rnatish
		2. Mahkamlovchi elementlar yordamida lift qismlarini mustahkamlash
		3. Montajdan oldin va keyin qismlarning o'zaro mosligini va tekis joylashganligini nazorat qilish
		4. Qurilish maydonida xavfsizlik choralarini ko'rib, yuk ko'taruvchi texnikalardan foydalanib montaj ishlarini amalga oshirish
		Ko'nikmalar:
		Texnik chizmalar va sxemalarni o'qish va ularga muvofiq qismlarni montaj qilish
		Lift qismlarini mexanik asbob-uskunalar bilan to'g'ri joylashtirish va mustahkamlash
		Qismlar orasidagi muvofiqlik va harakatlanish erkinligini sinab ko'rish
		Montaj jarayonida xavfsiz ish yuritish va xavfli holatlarni oldindan aniqlash
		Bilimlar:
		Liftlarning konstruksiyasi, asosiy qismlari va ulanish sxemalari
		Lift montajiga oid davlat standartlari, texnik reglament va yo'riqnomalar
		O'lchov asboblari va sozlash moslamalaridan foydalanish qoidalari
		Mehnat muhofazasi, texnika xavfsizligi va yong'in xavfsizligi normalari
	F1.02.3- Mexanik tizimlarning har bir bo'limi to'g'ri	Mehnat harakatlari:
		1. Har bir mexanik bo'lim ish holatini vizual va texnik usullar bilan tekshirish
		2. Vibration, harorat va shovqin darajasini o'lchab, nosozlik belgilarini aniqlash

	faoliyat ko'rsatishini nazorat qilish.	3. Yurgizish va to'xtatish sinovlarini o'tkazib, tizimlar sinxronligini baholash 4. Nazorat natijalarini texnik jurnalga yozish va nosozlik aniqlanganda mas'ul xodimga xabar berish Ko'nikmalar: Mexanik tizimlar ishlashini muntazam tekshirish va aniqlangan nosozliklarni hujjatlashtirish Asbob-uskunalar bilan aniqlikda o'lchash va baholashni amalga oshirish Normativ hujjatlar asosida texnik holatni tahlil qilish Mexanik tizimlarning ishlashini vizual hamda funksional nazorat qilish Bilimlar: Lift va boshqa ko'taruvchi qurilmalarning mexanik qismlari va ularning ishlash prinsipi Diagnostika vositalari bilan ishlash qoidalari Texnik xizmat ko'rsatish reglamentlari va normalari Mehnat xavfsizligi va texnik nazorat bo'yicha amaldagi talablar
	F1.03.3- Montaj jarayonida xavfsizlik qoidalariga rioya qilish va ish o'rnini tozalash.	Mehnat harakatlari: 1. Montaj ishlarini boshlashdan avval xavfsizlik bo'yicha zarur choralarni ko'rish 2. Ish joyida elektr tokidan himoya choralarni ko'rib chiqish va xavfli zonalarni belgilash 3. Ish tugaganidan so'ng montaj maydonini tozalash, asbob-uskunalarni tartibga keltirish 4. Yuzaga kelgan chiqindilarni xavfsizlik me'yorlariga muvofiq yig'ish va utilizatsiya qilish Ko'nikmalar: Montaj ishlari vaqtida xavfsizlik choralarni mustaqil amalga oshirish Favqulodda vaziyatlarda to'g'ri harakat qilish Ish jarayonidan so'ng ish joyini tizimli ravishda tozalash va asboblarni saralash Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalaridan to'g'ri foydalanish Bilimlar: Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi talablariga oid asosiy qonun va me'yorlar Montaj vaqtida yuzaga keladigan potensial xavflar va ularning oldini olish usullari Shaxsiy himoya vositalarining turlari va ularni to'g'ri qo'llash qoidalari Ish joyini sanitariya va ekologik tozalikka doir talablari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Montaj ishlarini mustaqil bajarish, texnik hujjatlarga muvofiq qurilmalarni yig'ish, xavfsizlik qoidalariga amal qilish va bajarilgan ish sifati uchun javobgarlikni o'z zimmasiga olish.

		2.Ish samaradorligini oshirish, nosozliklarni bartaraf qilish, montaj sifatini tekshirish va aniqlangan kamchiliklarni tuzatish choralarini ko'rish.
		3.Jamoadamda ishlash qobiliyatini namoyon qilish, zarur hollarda ustoz yoki rahbar bilan maslahatlashib qaror qabul qilish, ish joyining xavfsizligini ta'minlash.
		4.Lift montaj jarayonini doimiy nazorat qilish va texnik me'yorlarga muvofiqligini ta'minlash orqali umumiy ish sifatini oshirish.
F2.3- Elektr ulanishlarini bajarish va boshqaruv uskunalarini o'rnatish.	F2.01.3- Lift elektr tizimining kabellarini ulash va izolyatsiya qilish.	Mehnat harakatlari:
		1. Elektr sxema asosida zarur kabellarni aniqlash va joylashtirish
		2. Lift tizimidagi kabellarni terminal, ulagich yoki kontaktlarga ulash
		3. Kabellarni izolyatsiyalash va mustahkam joylashtirish
		4. Ulangan kabellarni elektr xavfsizligi me'yorlariga muvofiq tekshirish va sinovdan o'tkazish
		Ko'nikmalar:
		Elektr sxemalarini o'qish va ulanish ketma-ketligini aniqlash
		Kabellarni kesish, qirqish va izolyatsiyasini to'g'ri bajarish
		Elektr tokidan himoyalaniish choralarini amalda qo'llash
		Elektr o'lchov vositalari yordamida ulanish sifatini tekshirish
	F2.02.3- Boshqaruv paneli va boshqa elektr qurilmalarini montaj qilish va tekshirish.	Bilimlar:
		Liftlarning elektr sxemalari va ulanish tizimlari
		Kabel markalari, ularning texnik xususiyatlari va qo'llanilish sohasi
		Elektr xavfsizligi me'yorlari va izolyatsiya talablari
		Elektr o'lchash asboblari va ulardan foydalanish qoidalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Elektr boshqaruv paneli sxemalarini o'rganish va kerakli qismlarni aniqlash
		2. Reja asosida elektr qurilmalarni joyiga o'rnatish
		3. Qurilmalar o'rtasidagi simli ulanishlarni bajarish va izolyatsiyasini ta'minlash
		4. Tizimni ishga tushirishdan oldin elektr qurilmalarining ishlashini sinovdan o'tkazish va nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		Elektr sxemalarni tahlil qilish va ulanish ketma-ketligini aniqlash
		Elektr qurilmalarni montaj qilishda aniqlik va xavfsizlikni ta'minlash
		Boshqaruv panelidagi qurilmalarning funktsiyalarini amalda sinash
		O'lchov vositalari yordamida kuchlanish, qarshilik va uzilishlarni aniqlash

	F2.03.3- Elektr sxemalariga muvofig ishlarni bajarish va signalizatsiya tizimlarini ulash.	Bilimlar:
		Liftlar va boshqa ko'tarish moslamalarining elektr boshqaruv sxemalari
		Elektr qurilmalarining texnik xususiyatlari va ulanish standartlari
		Montaj va izolyatsiya ishlari uchun elektr xavfsizlik qoidalari
		Elektr o'lchov asboblari va diagnostika usullari
		Mehnat harakatlari:
		1. Elektr sxemalarini o'rganish va tahlil qilish
		2. Signalizatsiya tizimiga oid komponentlarni aniqlash va ularni joylashtirish
		3. Signalizatsiya tizimining simlarini sxemaga muvofiq ulash
		4. Signalizatsiya tizimining to'g'ri ishlashini sinash va sozlash
	Mas'uliyat mustaqillik:	Ko'nikmalar:
		Elektr sxemalar asosida ish ketma-ketligini belgilash
		Signalizatsiya qurilmalari va simlarini ehtiyotkorlik bilan ulash
		O'lchov vositalari yordamida signal zanjirlarini tekshirish
		Tizim ishga tushirilganda signalizatsiyaning barcha bosqichlarini funksional sinovdan o'tkazish
		Bilimlar:
		Lift tizimlaridagi signalizatsiya elementlari
		Elektr sxemalarini o'qish va ulanish standartlari
		Signal uzatish prinsiplari va kontaktli tizimlar ishlashi
		Elektr xavfsizligi va muhofaza vositalaridan foydalanish qoidalari
	va	1. Elektr ulanishlarini xavfsizlik talablariga muvofiq holda mustaqil bajarish va boshqaruv uskunalarini to'g'ri o'rnatish uchun mas'ul bo'lish.
		2. Sxemalarga asoslanib ishni bajarish, xatoliklarni aniqlash va ularni bartaraf qilish bo'yicha texnik choralarni ko'rish.
		3. Elektr toki bilan ishlashda ehtiyot choralarga qat'iy rioya qilish, ish joyini toza va tartibli saqlash, mehnat muhofazasi qoidalarini doimiy nazorat qilish.
		4. Ish natijasi sifatiga e'tibor qaratish, o'z ishini mustaqil rejalashtirish va elektr tizimining barqaror ishlashiga erishishga harakat qilish.
F3.3- Mexanik va elektr tizimlarini sinovdan	F3.01.3- Lift tizimlarini ish holatida sinovdan o'tkazish va nomuntazamliliklarni aniqlash.	Mehnat harakatlari:
		1. Lift tizimini ishga tushirish va sinov tartibida harakatga keltirish
		2. Harakat davomida liftning ishini kuzatish va holatini baholash
		3. Tizimdagi nomuntazamliliklarni aniqlash

o'tkazish va ishga tushirish.		4. Nomuntazamliklarni qayd etish va tegishli mutaxassislarga yetkazish
		Ko'nikmalar:
		Lift tizimini sinov rejimida to'g'ri ishga tushirish va to'xtatish
		Harakat vaqtida mexanik va elektr parametrlarni kuzatish
		Diagnostika vositalaridan foydalangan holda nosozliklarni aniqlash
		Tizimdagi nomuntazamliklar sababini aniqlashda mantiqiy tahlil yuritish
		Bilimlar:
		Lift tizimining asosiy tarkibiy qismlari va ularning funksiyalari
		Liftni sinovdan o'tkazish talablari va standartlari
		Oddiy va murakkab nomuntazamliklar turlari
	Xavfsiz sinov o'tkazish tartibi va profilaktika qoidalari	
	F3.02.3- Nosozliklarni bartaraf etish uchun zarur texnik choralarni ko'rish.	Mehnat harakatlari:
		1. Aniqlangan nosozlikni tahlil qilish va bartaraf etish bo'yicha choralarni rejalashtirish
2. Tegishli vositalar va ehtiyot qismlarni tanlash va tayyorlash		
3. Tizimning zarur qismlarini almashtirish, sozlash va ta'mirlash		
4. Qilingan ishlarni sinovdan o'tkazib, holatni qayta tekshirish		
Ko'nikmalar:		
Nosozlik sabablarini tezkor va to'g'ri aniqlash ko'nikmasi		
Lift tizimida elektr va mexanik qismlarni almashtirish, sozlash		
Amaliy ta'mirlash ishlarini mustaqil bajarish		
Qilingan ta'mirlash ishlari sifati va xavfsizligini baholay olish		
Bilimlar:		
Lift tizimidagi keng tarqalgan nosozliklar va ularning sabablari		
Diagnostika va ta'mirlash texnologiyalari		
Texnik hujjatlar bilan ishlash tartibi		
Xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalari		
F3.03.3- Liftning barcha funksiyalari mukammal ishlashiga ishonch hosil qilish.	Mehnat harakatlari:	
	1. Liftning ishga tushish, to'xtash, qavatlar o'rtasida harakatlanish funksiyalarini tekshirish	
	2. Signalizatsiya, eshiklarning yopilish/ochilish, favqulodda to'xtatish tizimlarini sinab ko'rish	
	3. Foydalanuvchi interfeysi va boshqaruv panellarining to'g'ri ishlashini baholash	
	4. Lift ishlash jarayonidagi barcha parametrlarni standartlarga muvofiqligini nazorat qilish	

		Ko'nikmalar: Liftning barcha funksiyalarini kompleks tarzda tekshirish Standartga muvofiqlikni aniqlash va hujjatlashtirish Amaliy sinov natijalarini tahlil qilish va baholash Nosozlik yoki kamchiliklarni aniqlagan holda tegishli xizmatlarga xabar berish Bilimlar: Lift tizimining umumiy ishlash tamoyillari va funksional qismlari Lift xavfsizligi va ekspluatatsiya bo'yicha amaldagi normativ hujjatlar Tekshirish va sinovdan o'tkazish bo'yicha metodikalar Signalizatsiya va favqulodda holatlarda ishlovchi mexanizmlar prinsipi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1.Mexanik va elektr tizimlarini texnik talablar asosida sinovdan o'tkazish va ishga tushirish jarayonlarini mustaqil bajarish, barcha xavfsizlik choralari va texnik reglamentlarga qat'iy amal qilish. 2.Ishga tushirishdan avval tizimning barcha komponentlarini sinchiklab tekshirish, aniqlangan nomutanosiblik va nosozliklarni bartaraf etish uchun zarur choralarni ko'rish bo'yicha javobgarlikni o'z zimmasiga olish. 3.Sinov jarayonida texnologik ketma-ketlikka rioya qilish, mustaqil tahlil asosida texnik qarorlar qabul qilish va tizim ishonchliligini ta'minlash uchun sifatli nazoratni amalga oshirish. 4.Tegishli texnik hujjatlarni yuritish, xavfsizlik va sifat bo'yicha yuksak mas'uliyatni his qilish, hamkasblar bilan samarali hamkorlikda ishlashga tayyor bo'lish.
Texnik va/yoki texnologik talab		1.Mexanik yig'ish asboblari: Qattiq va yumshoq bolg'alar, kalitlar (ochiq, g'ilofli, momentli), tornavidalar (oddiy va elektrli), germetik vositalar va siqish moslamalari; 2.Elektr asboblari: Multimetr, ampermetr, voltmeter, elektr kabel qirqish va qoplama yechish asboblari, lehimplash qurilmalari, zaryadlovchi testerlar va signal aniqlagichlar; 3.Lift o'rnatish uskunolari: Yuk ko'taruvchi kranlar va domkratlar, platforma va pod'emniklar (gorizontal va vertikal ko'taruvchilar), yo'riqnomalar bo'yicha maxsus stendlar; 4.Sinov va sozlash moslamalari: Sensor sozlovchi uskunalar, lift boshqaruv platalari uchun test modullari, tezlik va tormoz monitoring vositalari; 5.Shaxsiy himoya vositalari: Dielektrik qo'lqoplar, etiklar, gilamchalar, sifati sertifikatlangan himoya ko'zoynaklari va dubulg'alar, himoya kamarlari va balandlikda ishlashga mo'ljallangan jihozlar.

LOYALTY

Kasbning nomi	Lift bo'yicha texnik
Mashg'ulot nomining kodi	31139
TMR bo'yicha malaka darajasi	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar	Malakani baholash tavsiya etiladi
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim. Ishga munosabat va xulq-atvor: - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevis, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarini hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar	o'rta maxsus professional ta'lim

Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi	Norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi	Yo'q	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari	Xizmatchi Lift bo'yicha texnik	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	74122005 - Liftlar bo'yicha mexanik
	3	74122004 - Liftlar bo'yicha elektromexanik
	3	74122006 - Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
G1.5- Lift uskunalari va tizimlarining texnik holatini kuzatish, profilaktik tekshiruvlarni amalga oshirish	G1.01.5- Liftning mexanik va elektr qismlarini vizual va amaliy usullar bilan tekshirish.	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Liftning elektr ta'minoti tizimini vizual ko'zdan kechirish.
		2. Mexanik qismlarni (arqon, blok, rels va tormoz) amaliy tekshirish.
		3. Signal va himoya tizimlarining ishlash holatini sinovdan o'tkazish.
		4. Tekshiruv natijalarini texnik jurnalga qayd qilish.
		Ko'nikmalar:
		Vizual tekshirish asosida nosozliklarni aniqlash.
		Elektr va mexanik qismlarni texnik vositalar bilan testdan o'tkazish.
		Aniqlangan kamchiliklarni hujjatlashtirish.
		Me'yoriy talablar asosida ishlashni tashkil etish.
		Bilimlar:
		Lift tizimining asosiy mexanik va elektr qismlari tuzilishi.
		Diagnostika va texnik tekshiruv mezonlari.
		Xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalari.
		Vizual va amaliy tekshirish usullari.
	G1.02.5- Belgilangan texnik xizmat reglamenti asosida profilaktik ko'riklarni o'tkazish.	Mehnat harakatlari:
		1. Lift uchun belgilangan texnik xizmat jadvalini o'rganish va unga rioya qilish.
		2. Mexanik va elektr uzellarni profilaktik tekshirish va yog'lash ishlarini bajarish.
		3. Eskirgan yoki shikastlangan qismlarni aniqlab almashtirishga tayyorlash.

		4. Ko'rik natijalarini texnik xizmat hujjatlariga rasmiylashtirish. Ko'nikmalar: Texnik xizmat jadvaliga muvofiq ishlarni o'z vaqtida bajarish. Lift komponentlarining ishlash holatini aniqlash va xizmat ko'rsatish. Texnik hujjatlarni to'g'ri to'ldirish va hujjatlashtirish. Ish vaqtida xavfsizlik choralariga amal qilish. Bilimlar: Liftlarga texnik xizmat ko'rsatish reglamenti va uning talablarini. Profilaktik xizmat ko'rsatish uslublari va texnologiyasi. Elektr, mexanik va boshqaruv tizimlarining asosiy tuzilmalari. Xavfsizlik texnikasi va texnik xizmat hujjatlarini yuritish qoidalari.
	G1.03.5- Qurilmalarning ish parametrlarini aniqlash va ularning normalarga mosligini baholash.	Mehnat harakatlari: 1. Lift tizimidagi qurilmalar (dvigatel, tormoz, sensorlar va boshqalar) ish parametrlarini o'lchash. 2. O'lchov asboblari yordamida elektr va mexanik ko'rsatkichlarni aniqlash. 3. Olingan natijalarni ishlab chiqaruvchi tomonidan belgilangan normativlar bilan solishtirish. 4. Normaga mos kelmaydigan parametrlar haqida axborot berish va choralar ko'rish Ko'nikmalar: Ish parametrlarini o'lchash asboblaridan to'g'ri foydalanish. Qurilmaning nosozligini aniqlash uchun tahliliy fikrlash. Me'yor va reglamentlarga muvofiqlikni baholay olish. Texnik hisobot tuzish va u orqali xizmat ko'rsatuvchi jamoani xabardor qilish. Bilimlar: Lift uskunalarining normal ish rejimlari va texnik me'yorlari. Asbob-uskunalar bilan o'lchov ishlarini bajarish tartibi. Mehnat va texnika xavfsizligi qoidalari. O'lchov natijalarini baholash mezonlari va texnik hujjatlarni yuritish.

	Mas'uliyat mustaqillik:	va	1. Lift uskunalari va tizimlarining texnik holatini mustaqil kuzatish va tekshiruvlarni reja asosida bajarish.
			2. Texnik nosozliklarni aniqlashda shaxsiy tashabbus ko'rsatish va zarur hollarda choralar ko'rish bo'yicha qaror qabul qilish.
			3. Belgilangan reglament va texnik talablarga muvofiq tekshiruv natijalarini hujjatlashtirish va javobgarlikni olish.
			4. Texnika xavfsizligi, mehnat muhofazasi va ekspluatatsiya qoidalariga qat'iy amal qilish orqali xavfsiz ish muhitini ta'minlash.
G2.5- Aniqlangan nosozliklar yoki yetishmovchiliklarni texnik hujjatlar asosida bartaraf etish va sozlash	G2.01.5- Elektr va mexanik tizimlarda aniqlangan muammolarni to'g'ri baholash va sabablarini aniqlash.		Mehnat harakatlari:
			1. Nosozlik yoki muammoning dastlabki belgilarini aniqlash va tasniflash.
			2. Elektr va mexanik komponentlarni ketma-ketlikda tekshirish orqali muammo joyini aniqlash.
			3. Diagnostika usullari orqali nosozlik sabablari va ularning kelib chiqish manbasini tahlil qilish.
			4. Muammoni bartaraf etish yo'llari haqida texnik xulosa tayyorlash.
			Ko'nikmalar:
			Elektr va mexanik komponentlar nosozligini tezda aniqlash.
			Muammoning texnik sabablari orasidagi bog'liqlikni tahlil qilish.
			Texnik dokumentatsiya va sxemalardan foydalana olish.
			Nosozlik holatini xolis baholash va aniqlangan xatolikni aniq ifodalay olish.
			Bilimlar:
			Lift tizimidagi asosiy elektr va mexanik qismlarning ishlash prinsiplari.
			Diagnostika va tahlil qilish usullari (vizual, testlash, o'lchov).
			Xatoliklarni aniqlash algoritmlari va ularning sabablari.
			Elektr xavfsizligi va jihozlarni xavfsiz holatda tekshirish qoidalar.
	G2.02.5- Ishlab chiqaruvchi va ekspluatatsiya hujjatlari asosida ta'mirlash ishlarini amalga oshirish.		Mehnat harakatlari:
			1. Jihozga tegishli texnik hujjatlar (ekspluatatsiya bo'yicha qo'llanma, chizmalar) bilan tanishib chiqish.
			2. Nosoz yoki eskirgan qismlarni aniqlash va ularni ishlab chiqaruvchi ko'rsatmalari asosida almashtirish.
			3. Ta'mirlash jarayonida zarur texnika xavfsizligi choralarini ko'rish.

		4. Amalga oshirilgan ta'mirlash bo'yicha hisobot va texnik yozuvlarni rasmiylashtirish Ko'nikmalar: Texnik hujjatlardan aniq foydalanib, qismlarni to'g'ri aniqlash va ta'mirlash. Turli uskunalar yordamida ta'mirlash ishlarini xavfsiz va sifatli bajarish. Yaroqsiz qismlarni standartga muvofiq almashtirish. Amalga oshirilgan ishlarni hujjatlashtirish va nazorat hujjatlarini to'g'ri to'ldirish. Bilimlar: Liftlarning texnik pasporti, ishlab chiqaruvchi hujjatlari va ekspluatatsiya reglamentlari. Asosiy elektr va mexanik tizimlarning tuzilishi va ishlash prinsiplari. Ta'mirlashda qo'llaniladigan standart uskunalar va vositalar. Sifat nazorati va xavfsizlik standartlari
	G2.03.5- Nosoz bo'lgan qismlarni almashtirish, yog'lash, tozalash va qayta sozlashni bajarish.	Mehnat harakatlari: Nosoz yoki yaroqsiz holatdagi qismlarni aniqlash va ularni standartlarga muvofiq ajratib olish. Yangi yoki ta'mirlangan qismlarni o'rnatish va sozlash ishlarini bajarish. Harakatlanuvchi qismlarni yog'lash va texnik tozalash ishlarini olib borish. Qayta yig'ilgan va sozlangan qismlarning ishlashini sinab ko'rish va nazorat qilish. Ko'nikmalar: Nosoz qismlarni aniqlash va ularni to'g'ri yechib olish. Kerakli detallarni texnik tavsiflariga mos ravishda o'rnatish va sozlash. Qismlarga texnik xizmat ko'rsatish: yog'lash, chang va ifloslikdan tozalash. Ta'mirdan so'ng jihozning ishlashini xavfsiz va ishonchli tekshirish. Bilimlar: Lift mexanizmlarining asosiy qismlari, ularning funksiyasi va nosozlik belgilari. Yog'lash, tozalash va sozlash texnologiyalari. Amalga oshirilayotgan texnik xizmat va ta'mirlash ishlari bo'yicha xavfsizlik talab va me'yorlari. Qismlarni almashtirishda qo'llaniladigan vositalar va uskunalar.
	Mas'uliyat va mustaqillik:	Aniqlangan nosozliklar yoki yetishmovchiliklarni texnik hujjatlarga muvofiq holda mustaqil ravishda

		baholash, tuzatish choralarini rejalashtirish va bajarish.
		Sozlash va tiklash ishlarini sifati, to'g'riligi va xavfsizlik talablariga muvofiqligini ta'minlash uchun shaxsiy mas'uliyatni zimmasiga olish.
		Zarur hollarda, nosozliklar sabablarini tahlil qilish va ularning takrorlanishini oldini olish bo'yicha texnik tavsiyalar tayyorlash.
		Amalga oshirilgan ishlar haqida belgilangan tartibda hisobot tayyorlash yoki axborot berish, va tegishli hujjatlarni rasmiylashtirish.
		Xavfsizlik me'yorlariga rioya etilishini ta'minlash va yuqori darajada mustaqil qarorlar qabul qilish.
G3.5- Sinovdan o'tkazish ishlarini olib borish va liftning barcha ish rejimlarida to'g'ri ishlashini ta'minlash.	G3.01.5- Ta'mirlangan yoki xizmat ko'rsatilgan liftni barcha rejimlarda sinovdan o'tkazish.	Mehnat harakatlari:
		1. Lift tizimini texnik hujjatlarga muvofiq ishga tushirish va sinov rejimiga o'tkazish.
		2. Liftning harakatlanish, to'xtash, eshik ochilishi/yopilishi va favqulodda holat rejimlarini tekshirish.
		3. Sinov natijalarini standart ko'rsatkichlar bilan taqqoslash va baholash.
		4. Aniqlangan kamchiliklar haqida texnik hujjatda qayd qilish yoki tuzatish choralarini ko'rish.
		Ko'nikmalar:
		Liftni turli rejimlarda ishga tushirish va harakatini mustaqil nazorat qilish.
		Ish parametrlarini aniq o'lchash va sinov natijalarini tahlil qilish.
		Kamchilik yoki nosozliklarni aniqlash va ularning xavflilik darajasini baholash.
		Texnik xizmatdan keyin liftning to'liq ishlashga tayyorligini hujjatlashtirish.
		Bilimlar:
		Liftning barcha ish rejimlari (normal, favqulodda, avariya holati va b.) bo'yicha texnik talablar.
		Amaldagi texnik reglamentlar va sinov uslublari.
		Liftning ish parametrlarini normativ hujjatlar asosida baholash tartibi.
		Sinov paytida texnika xavfsizligi qoidalari va himoya choralarini qo'llash.
	G3.02.5- Qurilmaning xavfsizlik tizimlari va avtomatika ishlashini tekshirish.	Mehnat harakatlari:
		1. Lift xavfsizlik tizimlarini (avtomatik to'xtash, cheklovchi kalitlar, eshik blokirovkalari va b.) ishga tushirib, ularning reaksiyasini kuzatish.
		2. Avtomatika tizimlarining dasturiy va texnik qismlarini tekshirish.

		3. Xavfsizlik qurilmalari ishini standartlarga muvofiq baholash. 4. Nosozlik aniqlansa, ularni hujjatlashtirish va bartaraf etish bo'yicha choralar ko'rish. Ko'nikmalar: Lift xavfsizlik tizimlarining funksional holatini tekshirib baholash. Avtomatika tizimlarining ishlashini analiz qilish va sozlamalarni tekshirish. Elektrik sxemalar asosida xavfsizlik elementlarini aniqlash va sinovdan o'tkazish. Xavfsizlikka oid nosozliklarni aniqlash va to'g'ri hujjatlashtirish. Bilimlar: Lift tizimining xavfsizlik elementlari va avtomatika bloklarining ishlash prinsipi. Xavfsizlik qurilmalarining texnik xususiyatlari va me'yoriy talablar. Elektrik va dasturiy avtomatika komponentlarining diagnostika usullari. Xavfsizlik bo'yicha texnika xavfsizligi me'yorlari va testlash tartib-qoidalari.
	G3.03.5- Sinov natijalarini xizmat jurnaliga qayd etish va kerakli hisobotlarni tayyorlash.	Mehnat harakatlari: 1. Amalga oshirilgan sinov natijalarini aniqlik bilan xizmat jurnaliga yozib borish. 2. Nosozliklar va ko'rilgan choralarni hujjatlashtirish. 3. Hisobot shakllarini to'ldirish va rasmiylashtirish (elektron yoki qog'oz shaklida). 4. Sinov va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha tegishli bo'limlarga axborot yetkazish. Ko'nikmalar: Sinov natijalarini aniq va tushunarli tarzda yozma ravishda ifodalash. Rasmiy hujjatlar bilan ishlash va ularni to'g'ri rasmiylashtirish. Elektron va an'anaviy hujjat aylanish tizimlarida ishlash. Ma'lumotlarni tizimli tarzda tahlil qilib, hisobotlarda aks ettirish. Bilimlar: Lift uskunalariga oid xizmat jurnallarini yuritish tartibi va talablar. Texnik hujjatlarni to'ldirish standartlari va hisobot shakllari. Sinov jarayonlari va ularning natijalarini rasmiylashtirish usullari. Axborot xavfsizligi va hujjat aylanishi tartiblari.

	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ishni bajarishda yuqori darajadagi aniqlik va ehtiyotkorlikni talab qiluvchi sinov jarayonlarini mustaqil rejalashtirish va bajarish. 2. Liftning barcha ish rejimlarida xavfsiz va ishonchli ishlashini ta'minlash bo'yicha mustaqil qarorlar qabul qilish va ularni bajarish. 3. Xavfsizlik talablariga muvofiqlikni ta'minlash uchun yuzaga kelgan nosozliklar yoki og'ishlar haqida o'z vaqtida tegishli bo'limlarga axborot berish va zarur choralarni ko'rish. 4. Sinov natijalarini hujjatlashtirish, ularni tahlil qilish va buning uchun shaxsiy mas'uliyatni olish. 5. Mavjud reglament va ekspluatatsiya me'yorlariga tayanib, mustaqil ravishda texnik xulosa va tavsiyalarni tayyorlash.
Texnik va/yoki texnologik talab		1. Mexanik montaj texnikasi: lift mexanizmlari, yo'lovchi va yuk ko'taruvchi kabinalarni o'rnatish va sozlash. 2. Elektr ulash texnikasi: liftning elektr jihozlari (motor, tugmalar paneli, signalizatsiya tizimi) bilan ishlash. 3. Diagnostika texnikasi: nosozliklarni aniqlash uchun zamonaviy testlash va diagnostika uskunalaridan foydalanish. 4. Yog'lash va sozlash texnikasi: ishqalanish qismlarini xizmat muddati davomida texnik talabga binoan yog'lash va sozlash. 5. Sinov va tekshiruv texnikasi: texnik xizmatdan so'ng liftning xavfsiz va to'g'ri ishlashini nazorat qilish.

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

№	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	F.I.O
1.	"O'zeltexsanoat" uyushmasi boshqaruv raisi o'rinbosari	A.Yu.Boyev
2.	"O'zeltexsanoat" uyushmasi boshqaruv raisi maslahatchisi	N.E.Tolipov
3.	"O'zeltexsanoat" uyushmasi boshqarma boshlig'i	M.M.Mirixakov
4.	Elektrotexnika va mashinasozlik sanoati sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashi mas'ul mutaxassisi	S.Ulashov
5.	"ProSab" QK MChJ Sifat va texnologiyalar bo'limi boshlig'i	E.Karimov
6.	"O'zelektroapparat" AJ direktor o'rinbosari	P.Qurbanov